

Na temelju čl. 24. alineja 8., a sukladno čl. 18. st. 1. t. 2. Statuta Zavoda za javno zdravstvo Zadar (potpuni tekst, listopad 2024. god.) ravnatelj Zavoda za javno zdravstvo Zadar podnosi Upravnom vijeću Zavoda pisano godišnje

IZVJEŠĆE O RADU ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZADAR ZA 2024. GODINU

UVOD

Zavod za javno zdravstvo Zadar je zdravstvena ustanova za obavljanje preventivne primarne i specijalističko-dijagnostičke javnozdravstvene djelatnosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave Zadarske županije. Zavod za javno zdravstvo Zadar obavlja djelatnosti: epidemiologije zaraznih bolesti te kroničnih nezaraznih bolesti, javnog zdravstva, promicanja zdravlja, zdravstvene ekologije, mikrobiologije, školske i adolescentne medicine, medicine rada i sporta, mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti na području Zadarske županije. Sukladno članku 133. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“ broj 100/18, 147/20, 119/22, 156/22, 33/23 i 36/24) i članku 5. Statuta Zavoda za javno zdravstvo Zadar, Zavod na području Zadarske županije u provedbi navedenih djelatnosti obavlja sljedeće poslove:

- zdravstvenog prosvjeđivanja s promicanjem zdravlja i prevencije bolesti,
- provodi specifičnu i preventivnu zdravstvenu zaštitu djece i mladeži, osobito u osnovnim i srednjim školama te visokim učilištima na području Zadarske županije,
- provodi specifičnu i preventivnu zdravstvenu zaštitu radnika i ocjenjivanje zdravstvene sposobnosti, praćenje zdravstvenog stanja radnika, mjere za očuvanje i unaprjeđenje zdravlja radnika, organizirano provodi specifičnu zdravstvenu zaštitu radi preventive, sudjeluje u provođenju mjera i aktivnosti za prevenciju psihosocijalnih rizika i suzbijanju bolesti ovisnosti u radnoj populaciji, provodi mjere za očuvanje i unaprjeđenje zdravlja sportaša i sportske populacije, sudjeluje u provedbi preventivnih programa vezano za kronične nezarazne bolesti radnika te provodi stručno osposobljavanje radnika iz područja medicine rada i sporta,
- prati, proučava, evaluira i izvješćuje o zdravstvenim potrebama i funkcionalnoj onesposobljenosti starijih ljudi te predlaže zdravstvene mjere za područje Zadarske županije,
- prikuplja, kontrolira i analizira statistička izvješća iz područja zdravstva, uključujući bolesti ovisnosti, na razini Zadarske županije za potrebe Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo,
- na zahtjev župana, odnosno gradonačelnika, prati i ocjenjuje zdravstveno stanje stanovništva na području Zadarske županije,
- kontinuirano provodi mjere higijensko-epidemiološke zaštite s epidemiološkom analizom stanja na području Zadarske županije i po potrebi provodi protuepidemijske mjere te nadzire provođenje obveznih imunizacija,
- provodi mjere gerontološke zdravstvene zaštite,
- analizira epidemiološko stanje, planira, predlaže i sudjeluje u provođenju mjera i aktivnosti za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje bolesti ovisnosti,
- provodi zaštitu mentalnog zdravlja i izvanbolničko liječenje ovisnosti, što obuhvaća prevenciju i rano otkrivanje svih psihičkih poremećaja, dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju svih oblika ovisnosti, kao i mjere očuvanja mentalnog zdravlja u zajednici,
- surađuje sa zdravstvenim i drugim ustanovama i zdravstvenim radnicima u provedbi dijagnostike i liječenja bolesti ovisnosti te rehabilitacije i društvene integracije ovisnika,
- prati provedbu mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije te provodi preventivne i protuepidemijske postupke dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije za područje Zadarske županije,
- obavlja mikrobiološku djelatnost (koja uključuje ispitivanja iz područja: bakteriologije, virologije, mikologije i parazitologije) od interesa za Zadarsku županiju,

- prati, proučava, analizira i ocjenjuje zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju, vode za rekreaciju i fizikalnu terapiju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe, te zdravstvenu ispravnost namirnica i predmeta opće uporabe za područje Zadarske županije,
- sudjeluje u izradi i provedbi pojedinih programa zdravstvene zaštite u izvanrednim prilikama,
- prati, analizira i ocjenjuje utjecaj okoliša i hrane na zdravstveno stanje stanovništva Zadarske županije,
- sudjeluje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera promicanja tjelesnog, mentalnog i spolnog/reproduktivnog zdravlja,
- sudjeluje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje kroničnih masovnih bolesti uključujući bolesti ovisnosti,
- obavlja raspodjelu obveznih cjepiva ordinacijama na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti na području Zadarske županije,
- može obavljati stručne poslove zaštite okoliša sukladno posebnim propisima vezano uz zaštitu okoliša i zaštitu zraka,
- obavlja i ostale poslove za potrebe obavljanja javnozdravstvene djelatnosti sukladno posebnim propisima.

Zavod je pružatelj preventivne zdravstvene usluge stanovnicima Zadarske županije. Zavod je vodeća zdravstvena ustanova za promicanje zdravlja i prevenciju bolesti stanovništva Zadarske županije. Na dan 31. prosinca 2024. godine Zavod zapošljava ukupno 157 radnika, od čega 4 dr. med. specijalizanta na pohađanju programa specijalističkog usavršavanja, 32 radnika na određeno vrijeme od kojih ukupno 15 u zamjeni za odsutne radnike, 2 pripravnika, 7 radnika zaposlenih na rad s polovicom punog radnog vremena, 4 radnika zaposlenih na programima financiranim iz Ministarstva zdravstva RH, 3 radnika zaposlenih na projektima financiranim iz fondova Europske unije i 1 radnik zaposlen zbog povećanja opsega poslova. U sklopu Programa pripravničkog staža za zdravstvene djelatnike uz zasnivanje radnog odnosa u 2024. god. 7 pripravnika završilo je pripravnički staž dok je 2 pripravnika započelo pripravnički staž.

Ustanova se financira prihodima iz državnog proračuna i to temeljem ugovora s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje i Ministarstvom zdravstva RH, prihodima ostvarenim pružanjem usluga ugovorenim s jedinicama lokalne samouprave i Zadarske županije te prihodima ostvarenima na tržištu.

Za obavljanje zdravstvene djelatnosti Zavod je s HZZO-om tijekom 2024. godine ugovarao provođenje:

a) primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja:

- higijensko-epidemiološka zdravstvena zaštita: 5 timova,
- zaštita školske djece i adolescenata: 7 timova,
- javnozdravstvena zaštita: 2 tima,
- zaštita mentalnog zdravlja i prevencija ovisnosti: 4 tima,
- zdravstvena ekologija: 1 tim.

b) izvanbolničke specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite

- specijalističko-dijagnostička zdravstvena zaštita - medicinska mikrobiologija: 3 tima.

Voditelji ovih timova su doktori medicine specijalisti kojih 18 je zaposleno na neodređeno vrijeme. U Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u nedostatku doktora medicine specijalista psihijatrije ugovorili smo rad na određeno vrijeme na pola radnog vremena sa 3 dr. med. spec. psih. u mirovini i 1 dr. med. spec. psih. u dodatnom radu, te 2 dr. med. spec. psih. zaposlenici Opće bolnice Zadar u prekovremenom radu. U ovoj djelatnosti od studenog 2024. godine ugovorili smo još jedan od dva Mrežom javnozdravstvene djelatnosti novoodobrena tima. U Službi za školsku i adolescentnu medicinu u nedostatku doktora medicine specijalista školske i adolescentne medicine ugovorili smo rad na određeno vrijeme na pola radnog vremena sa 1 dr. med. spec. šk. med. u mirovini. U Službi za zdravstvenu ekologiju i zaštitu okoliša u jednom ugovorenim timu za nositelja: doktora medicine specijalista zdravstvene ekologije / epidemiologije / javnog zdravstva ugovorili smo rad na određeno vrijeme sa 2 dr. med. spec. epidem. u dodatnom radu.

U 2024. godini zaposleno je na neodređeno vrijeme 2 doktora medicine specijalizanta i to: 1 iz epidemiologije i 1 iz školske i adolescentne medicine. Ove dvije specijalizacije financirane su iz Nacionalnog plana oporavka ugovorenog s Ministarstvom zdravstva RH.

Od ukupno ostvarenih prihoda u 2024. godini u iznosu od 7.801.188,37 eura, prihod od HZZO-a na temelju ugovornih obveza iznosi 3.100.667,11 eura, od ugovora s Ministarstvom zdravstva RH 153.000,00 eura, a prihodi od Zadarske županije iznose ukupno 765.590,00 eura, od čega se 171.033,68 eura odnose na decentralizirana sredstva.

CILJEVI / AKTIVNOSTI ZAVODA

- promicanje zdravlja i prevencija bolesti,
- rano otkrivanje i sprečavanje širenja zaraznih bolesti,
- prevencija i rano otkrivanje kroničnih nezaraznih bolesti,
- provedba nacionalnih preventivnih programa ranog otkrivanja raka,
- analiza i praćenje demografskih i zdravstveno-statističkih pokazatelja (pobol, smrtnost, organizacijska i kadrovska struktura zdravstvenog sustava na nivou Županije),
- poboljšanje zdravstvene pismenosti stanovništva,
- unapređenje i zaštita mentalnog zdravlja,
- praćenje zdravstvenog stanja i unapređenja zdravlja djece i mladeži,
- unapređenja zdravlja starijih,
- osiguranje brze i pouzdane etiološke dijagnostike infekcija,
- praćenje stanja i osiguravanje zdravog okoliša,
- uvođenje i osiguranje sustava kontrole,
- kontinuirano rješavanje kadrovskih i prostornih uvjeta za rad svih službi,
- ugovaranje doktora medicine i upućivanje na specijalizacije radi osiguravanja ugovorenih nositelja timova u svim javnozdravstvenim djelatnostima,
- poboljšanje informatizacije djelatnosti Zavoda,
- trajno stručno usavršavanje zaposlenika,
- poticanje znanstveno-istraživačkog rada.

Dugoročno gledano Zavod za javno zdravstvo Zadar je ustanova koja na osnovu svih relevantnih prikupljenih podataka predlaže razvoj javnog zdravstva i potrebe za zdravstvenim službama, stručnim kadrovima i organizacijom zdravstva u našoj županiji na što racionalniji način, uz ispunjavanje zdravstvenih potreba stanovništva. Zavod obavlja poslove iz svoje djelatnosti u sljedećim organizacijskim jedinicama:

1. Ured ravnatelja
2. Služba za zajedničke poslove
3. Služba za epidemiologiju
4. Služba za javno zdravstvo
5. Služba za školsku i adolescentnu medicinu
6. Služba za medicinu rada i sporta - u osnivanju
7. Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti
8. Služba za mikrobiologiju i parazitologiju
9. Služba za zdravstvenu ekologiju i zaštitu okoliša.

Izješće o radu Zavoda za javno zdravstvo Zadar za 2024. godinu prikazano je po organizacijskim jedinicama.

1. URED RAVNATELJA

U Uredu ravnatelja 7 djelatnika na čelu s ravnateljem obavljaju sve zdravstvene, pravne, upravne i administrativne poslove u funkciji organizacije i vođenja poslovanja svih stručnih službi Zavoda. Ravnatelj organizira i vodi poslovanje, predstavlja i zastupa zdravstvenu ustanovu i odgovoran je za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava. Ravnatelj, njegov zamjenik i pomoćnik za kvalitetu u zdravstvu te pomoćnik za pravne poslove koordiniraju svim poslovnim funkcijama, obavljaju poslove planiranja dugoročnih i srednjoročnih radnih zadataka Zavoda, daju smjernice za izradu Poslovnog plana Zavoda i definiraju strateške ciljeve za dugoročni i srednjoročni razvoj Zavoda.

Redovito analiziraju izvješća o financijskom upravljanju i kontroli te unutarnjoj reviziji kako bi se osiguralo pravodobno, kvalitetno i zakonito donošenje odluka s obzirom na odgovornost ravnatelja za zakonitost rada i upravljanje imovinom koja se koristi pri obavljanju svih aktivnosti, provedbi plana i ostvarenju poslovnih rezultata u Zavodu.

Iz redovnih aktivnosti ravnatelja, zamjenice ravnatelja i pomoćnice ravnatelja za pravne poslove za područje rukovodećih i pravnih poslova u 2024. godini ističemo važnije:

- Sukladno Zakonu o ustanovama i Zakonu o zdravstvenoj zaštiti izvršena je pravovremena priprema za Upravno vijeće te objava i provedba postupka za izbor i imenovanje ravnatelja Zavoda, a radi isticanja mandata vršiteljice dužnosti ravnatelja Zavoda. Mandat ravnatelja županijske ustanove započeo je dana 01. 03. 2024. godine.
- Pripremljen je i na sjednici Upravnog vijeća dana 05. 03. 2024. godine donesen Statut ZJZ Zadar u koji su uključene sve djelatnosti i poslovi Zavoda usklađeni s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Nar. nov", br. 100/18, 129/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23), a na koji je dobivena Suglasnost Zadarske županije dana 23. 05. 2024. god.
- Izvršeno je prevođenje koeficijenata za obračun plaće zaposlenika sukladno donesenoj Uredbi o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama („Nar. nov.“ br. 22/24), a prema kojem se obračun plaće primijenio od dana 01. 03. 2024. god.
- Pripremljeni su i obrasci novih ugovora o radu za radna mjesta i aneksi ugovora o radu za položajna mjesta.
- Sukladno Uredbi usklađen je normativni akt Zavoda u zakonskom roku i donesen u rujnu 2024. god.
- Državnom uredu za reviziju od ožujka 2024. godine kad je započeo postupak financijske revizije za 2023. god. u Zavodu za javno zdravstvo Zadar pružena je sva zatražena dokumentacija i dana obrazloženja na Uredu ravnatelja postavljena pitanja. Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Osim godišnjih financijskih izvještaja predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Zavoda za javno zdravstvo Zadar sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su slijedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze, vlastiti izvori, projekti financirani u 2023. god. te javna nabava. Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Rad Državnog ureda za reviziju završio je izradom i dostavom Izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji od dana 28. 01. 2025. god. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.
- U travnju 2024. god. zatraženo je rješenje o posebnom ovlaštenju Službe za epidemiologiju i Zavoda od nadležnog Ministarstva zdravstva RH za provedbu programa specijalističkog usavršavanja doktora medicine iz djelatnosti epidemiologije. Rješenje Ministarstva zdravstva RH o ovlaštenju Zavoda za provođenje specijalističkog usavršavanja doktora medicine iz epidemiologije, od 15. 11. 2024. godine, oznake KLASA: UP/I-131-01/24-02/47, URBROJ: 534-07-1-1/9-24-02 dobiveno je u prosincu 2024. god. s rokom važenja do 14. 11. 2029. godine.
- Po zahtjevu Zavoda i Službe za školsku i adolescentnu medicinu od travnja 2023. god., poslane su požurnice za ishođenje rješenja o posebnom ovlaštenju Ministarstva zdravstva RH za provedbu

programa specijalističkog usavršavanja doktora medicine iz djelatnosti školske i adolescentne medicine.

- Organiziran je i podržan redovni dolazak ocjenitelja HAA u Službi za mikrobiologiju i parazitologiju u listopadu 2024. god. u postupku nadzora akreditacijskog područja prema zahtjevima norme HRN EN ISO 15189.
- Obavljena je stručna kontrola svih dokumenata koji se predlažu na donošenje tijelima Zavoda, a posebno Upravnom vijeću Zavoda s aspekta njihove usklađenosti s pozitivnim propisima.
- Povodom osobnog zahtjeva za razrješenje sa položaja zamjenice ravnatelja, a zbog usklađenja s uvjetima čl 83. Zakona o zdravstvenoj zaštiti pripremljeno je za Upravno vijeće razrješenje zamjenice ravnatelja s danom 29. 02. 2024. god.
- U suradnji s Općom bolnicom Zadar provodi se kontinuirana skrb o održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade. Nakon završetka radova na sanaciji krovišta uslijedila je realizacija ugovora OB Zadar na postavljanju solarnih panela na krov zgrade koja je dovršena u 2024. god.
- Obavljaju se i svi ostali redovni poslovi za uspješno funkcioniranje svih djelatnosti Zavoda.
- S obzirom na preneseni manjak iz 2023. godine, te povećanje rashoda za plaće zaposlenika uz istovremeno smanjenje prihoda u djelatnosti pružanja usluga zdravstvenih pregleda i tečaja higijenskog minimuma te zbog nisko ugovorenog limita mikrobioloških usluga s HZZO-om, tijekom cijele 2024. godine ulažu se dodatni naponi i pokreću inicijative za povećanje ukupnih prihoda Zavoda kako bi manjak poslovanja Zavoda u 2024. god. bio što manji. Osnivač je prihvatio zahtjev Zavoda za pružanjem financijske pomoći kako se ne bi ugrozila isplata plaća zaposlenika.

Pomoćnica za kvalitetu u zdravstvu je tijekom 2024. god. poslala redovna izvješća o radu Ministarstvu zdravstva RH koje je preuzelo poslove Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi RH koju je poslove preuzelo gdje su se analizirala dostavljena izvješća zdravstvenih ustanova s ciljem uspostave učinkovitog sustava osiguranja i poboljšanja kvalitete zdravstvene zaštite za pripremu i provedbu akreditacijskog postupka.

Tijekom 2024. god. iz djelokruga poslova zaštite na radu i od požara bilježimo sljedeće redovne aktivnosti:

- obavljene su edukacije novozaposlenih radnika, uključivo i pripravnike, za rad na siguran način i zaštitu od požara,
- organiziran tečaj za rad s opasnim kemikalijama u suradnji s HZJZ,
- obavljani su redoviti pregledi radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada, prema planu te novo uključenih pripravnika i stažista,
- slanje radnika na izvanredni pregled na medicinu rada,
- obavljen je sistematski pregled zaposlenika Zavoda u Općoj bolnici Zadar u skladu s Temeljnim kolektivnim ugovorom za zaposlenike u javnim službama,
- zajedno s OB Zadar sudjelovala u organizaciji i nadgledanju ispitivanja ispravnosti stabilnih sustava za dojavu požara - vatrodjave, ispitivanja ispravnosti sustava za sprječavanje širenja dima i požara - protupožarne zaklopke, funkcionalnosti sustava za odimljavanje, ispravnosti ručnih javljača požara, ispravnosti tipkala za daljinski isklone električne energije, ispravnost optičkih/termičkih javljača, ispitivanje panik rasvjete i hidrantske mreže,
- organiziran je servis centrale za sigurnosnu rasvjetu,
- obavljen je servis diesel agregata od strane ovlaštene firme MEP Rijeka,
- obavljen je servis UPS-a od strane ovlaštene firme INFOTEL-a d.o.o,
- obavljen je redoviti servis plinodjavne centrale za zemni plin,
- sudjelovanje u organizaciji ispitivanja i provjeri plinske instalacije na ispravnost i nepropusnost od strane ovlaštene firme,
- sudjelovanje ispitivanja kemijskih štetnosti u radnom okolišu,
- organiziran pregled električnih instalacija u vanjskim ispostavama Zavoda,
- nabava odgovarajućih naljepnica i znakova za potrebe radnih prostora,
- sudjelovanje u organizaciji dovođenja videonadzora u ispravno stanje,
- sudjelovanje u prikupljanju podataka i dokumentacije za izradu energetskeg certifikata za

- nekretnine na adresi Hrvatskog sabora 24a i Kolovare 3 u Zadru,
- organiziran periodični servis vatrogasnih aparata,
- organizacija redovitog pregleda i ispitivanja radne opreme koje se obavlja radi provjere ispunjavanja sigurnosno zdravstvenih zahtjeva na radnoj opremi,
- suradnja sa ugovorenim serviserom dizala na mjesečnoj razini,
- izvršen je redovni godišnji pregled dizala,
- izvršena je Pravilnikom propisana nabava radne i zaštitne odjeće i obuča putem jednostavne nabave te je ista podijeljena radnicima,
- prihvati i skladištenje radno - zaštitne opreme iz donacija od strane Civilne zaštite, a vezano za zaštitu od CoVID-19,
- izvršen je vanjski pregled opreme pod tlakom visoke razine opasnosti - CISA (parni sterilizator) od strane ovlaštenog inspektorskog tijela TUV Croatia d.o.o.,
- popunjavanje papira i prijava ozljede na radu za radnike,
- sudjelovanje u radu Odbora zaštite na radu Zavoda,
- sudjelovanje u nadzoru inspektora zaštite od požara,
- revizija pojedinih radnih uputa, planova i pravilnika,
- sudjelovanje u organizaciji poslova na sanaciji krovista Poliklinike OB Zadar,
- aktivno sudjelovanje u sanaciji prodora vode sa krova,
- redovita suradnja s OB Zadar vezano za održavanje zajedničke opreme i prostora Poliklinike OB Zadar.

U djelokrugu poslova glavne sestre/tehničarke Zavoda, a u suradnji s odgovornim sestrama službi, vodi se briga o stanju i održavanju cjelokupnog poslovnog prostora i inventara Zavoda, organizira se i nadzire rad radnika na poslovima pranja, čišćenja i održavanja, vode se evidencije o prisutnosti na radu i mjesečna izvješća o radu djelatnika te se sudjeluje u planiranju godišnjih odmora. U suradnji sa stručnjakom zaštite na radu vrši se prijava povreda na radu i vode se evidencije o povredama na radu i oboljelima u svezi s radom. Skrbi se o pravovremenoj nabavi i pravilnoj raspodjeli radne odjeće, obuča i osobnih zaštitnih sredstava o čemu se vode propisane evidencije. Skrbi se o pravilnom gospodarenju s medicinskim otpadom sukladno donesenom planu. Koordinira se provođenje tečaja higijenskog minimuma.

U djelokrugu upravnih poslova stručno i operativno se vrši priprema i izrada pismenih materijala za rad svih tijela Zavoda koji uključuje: brigu o organiziranju sjednica, otpremu poziva i materijala, vođenje zapisnika te izradu prijedloga, zaključaka, odluka te ostalih akata nadležnih tijela. Vodi se evidencija ugovora, evidencija odluka Upravnog vijeća i ostalih tijela Zavoda. Obavlja se ovlašteno arhiviranje i izlučivanje arhivske građe. Sva građa smještena je u nove ormare koji se čuvaju pod ključem i pod kontrolom su kako stručnih službi tako i djelatnika za rad u pismohrani Zavoda. Tijekom 2024. godine pružena je sva stručna i administrativna podrška za pripremu i održavanje trinaest sjednica Upravnog vijeća Zavoda kao i ostalih tijela i povjerenstava Zavoda.

U djelokrugu općih poslova obavlja se uredsko poslovanje za Zavod: evidentiranje i urudžbiranje prijema i otpreme pošte, raspoređivanje i dostava pismena odgovarajućim adresatima pri čemu se osigurava pravodobna dostava materijala i drugih dokumenata u nadležne institucije i tijela. Vršiti se raspored pismena službama Zavoda, po potrebi umnožavanje, uvezivanje materijala te arhiviranje akata. Istovremeno se vrši posredna i neposredna komunikacija sa strankama te korisnicima usluga Zavoda u cilju pružanja brže i kvalitetnije usluge. U svom djelokrugu surađuje se sa svim organizacijskim jedinicama Zavoda te vanjskim, pravnim i fizičkim osobama.

Službi za zajedničke poslove Zavoda pružena je stručna i administrativna pomoć na cjelokupnoj pripremi, objavi i provedbi postupaka temeljem: 1 natječaja za primanje na pripravnički staž, 3 natječaja za primanje radnika na neodređeno vrijeme i 10 natječaja za primanje radnika na određeno vrijeme temeljem ishodenih suglasnosti za provedbu istih uz poštivanje svih pozitivnih propisa uključujući i Odluku Vlade RH o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama.

Tijekom 2024. godine putem urudžbenog zapisnika evidentirano je 1.707 zaprimljenih te 1.600 poslanih pismena. Posebnom evidencijom zaprimljeno je 3.531 ulaznih računa. Nadalje je evidentirano 19.340 pošiljaka poslanih putem redovne pošte ili Hpexpressa.

2. SLUŽBA ZA ZAJEDNIČKE POSLOVE

Služba za zajedničke poslove obavlja zajedničke poslove za potrebe Zavoda kao što su: opći, materijalno-financijski, računovodstveni, administrativni i pomoćno-tehnički poslovi, poslovi nabave i kadrovski poslovi, a čini je ukupno četrnaest djelatnika.

U 2024. godini ističemo da je na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju („Narodne novine“ br. 25/19), obavljena financijska revizija Zavoda za javno zdravstvo Zadar za 2023.g. Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjeni u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Zavoda sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje.

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Zavoda za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu i o financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

U 2024. god. od redovnih aktivnosti ističemo sljedeće:

- izradilo se deset izmjena i dopuna Plana nabave za 2024. god. te Plan nabave za 2025. god.,
- izradila su se tri rebalansa Financijskog plana za 2024. god. te Prijedlog financijskog plana za naredno trogodišnje razdoblje 2025. - 2027.
- pratilo se ostvarenje plana nabave i financijskog plana,
- financijski izvještaji (kvartalni, polugodišnji i godišnji) izradili su se i predali u zadanim rokovima nadležnim institucijama te su se redovno radila mjesečna izvješća o utrošenim vlastitim i namjenskim prihodima odnosno rashodima prema Odjelu za financije i proračun Zadarske županije, te unosili u program Ríznice Zadarske županije,
- evidencija svih prihoda i rashoda po izvorima financiranja,
- provođenje, praćenje i knjigovodstveno evidentiranje EU projekata: Specijalističko usavršavanje doktora medicine (dva projekta), MicroDrink, AllerShield, BeforeTime
- financijski se pratilo izvršenje ugovorenog projekta „Mreža zdravlja“ te se sastavljali potrebni izvještaji,
- financijski se pratilo izvršenje uplaćenih sredstava Grada Zadra temeljem Ugovora za pružanje usluga savjetovaništva za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti,
- izrada Upitnika o fiskalnoj odgovornosti te izrada svih ostalih obrazaca potrebnih za davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2023. godinu (dva upitnika zbog promjene odgovorne osobe Zavoda za javno zdravstvo Zadar),
- temeljem Procedure naplate prihoda u više navrata kontaktirali su se dužnici te su u tekućoj godini četiri puta poslale opomene za nenaplaćena potraživanja.
- likvidirano je ukupno 3.531 ulaznih računa od 268 dobavljača i 84 317 izlaznih računa za 2311 komitenata.
- provedeno je ukupno 55 postupka nabave od čega:
 - a. Postupci javne nabave
 - Postupke javne nabave:
 - Tijekom 2024. godine provedeno je 7 postupaka javne nabave. Od 7 provedenih postupaka javne nabave, 6 postupaka javne nabave dovršeno je, a ukupna vrijednost sklopljenih ugovora iznosi 439.600,19 EUR bez PDV-a odnosno 549.500,24 EUR sa PDV-om. Postupak nabave za predmet nabave: Testovi za serološka testiranja kemiluminiscentnom metodom sa najmom analizatora je u fazi postupka pregledavanja pristiglih ponuda.

b. Postupci jednostavne nabave

Tijekom 2024. god. provedeno je 48 postupka jednostavne nabave čija ukupna vrijednost sklopljenih ugovora iznosi 711.610,24 EUR bez PDV-a odnosno 882.185,00 EUR sa PDV-om od toga:

- 31 postupaka koji su se odnosili na nabavu robe čija ukupna vrijednost sklopljenih ugovora iznosi 388.103,80 EUR bez PDV-a odnosno 483.804,75 EUR sa PDV-om
- 16 postupaka koji su se odnosili na nabavu usluga čija ukupna vrijednost sklopljenih ugovora iznosi 323.506,44 EUR bez PDV-a odnosno 398.380,25 EUR sa PDV-om
- Doneseno četiri odluke o direktnom ugovaranju ukupne procijenjene vrijednosti u iznosu od 36.779,50 EUR bez PDV-a.
- Postupak nabave za predmet nabave: Usluge čišćenja, ev. broj nabave interne oznake: 20-JV-31/24, je poništen budući je jedina pristigla ponuda iznosom bile iznad pragova za provođenje postupaka jednostavne nabave, zbog čega je proveden postupak javne nabave.
- 13 postupaka jednostavne nabave nije realizirano budući Zavod nije imao dovoljno financijskih sredstava za njihovu nabavu.

Tablica u nastavku:

REALIZACIJA PLANA NABAVE ZA 2024. GODINU					
Evidencijski broj nabave	Predmet nabave	Procijenjena vrijednost nabave (u eurima)	Vrsta postupka (uključujući i jednostavnu nabavu)	Planirani početak postupka	STANJE POSTUPKA NA DAN 31. 12. 2024.
VV-1/24	Dijagnostička sredstva za molekularnu dijagnostiku na BD MAX aparatu	929.060,00	Otvoreni postupak	I. kvartal 2024.	REALIZIRANO
MV-1/24	Dijagnostička sredstva	39.817,00	Otvoreni postupak	I. kvartal 2024.	REALIZIRANO
MV-2/24	Održavanje programa Pakel	31.175,00	Pregovarački postupak bez prethodne objave	I. kvartal 2024.	REALIZIRANO
MV-3/24	Reagensi za ekstrakciju nukleinskih kiselina na ExiPrep96 Lite aparatu	99.542,00	Otvoreni postupak	III. kvartal 2024.	REALIZIRANO
MV-4/24	Tekuće podloge za hemokulture	39.817,00	Otvoreni postupak	I. kvartal 2024.	REALIZIRANO
MV-5/24	Usluge u vezi s medicinskim i ostalim otpadom	46.453,00	Otvoreni postupak	IV. kvartal 2024.	REALIZIRANO
MV-6/24	Testovi za serološka testiranja kemiluminiscentnom metodom sa najmom analizatora	66.361,00	Otvoreni postupak	IV. kvartal 2024.	REALIZIRANO
MV-8/24	Usluge čišćenja	50.000,00	Otvoreni postupak	III. kvartal 2024.	REALIZIRANO

JV-1/24	Uredski materijal	26.279,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-2/24	Toneri i tinte	25.881,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-3/24	Sredstva i pribor za čišćenje te ostali proizvodi	19.908,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-4/24	Cjepivo protiv žute groznice	6.636,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-5/24	Hematološki potrošni materijal	7.963,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-6/24	Tehničko staklo	10.618,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-7/24	Gotove podloge	13.272,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-8/24	Dehidrirane podloge	26.412,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-9/24	Testovi za dijagnostiku Mycoplasme	17.254,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-10/24	Testovi za detekciju i genotipizaciju humanog papilloma virusa PCR metodom na aparatu VIPER LT	13.272,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-11/24	Imunokromatografski testovi za detekciju toksogenih Clostridium difficile u uzorcima stolice	10.618,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-12/24	Imunokromatografski testovi za detekciju antigena H. pylori iz uzoraka stolice	19.908,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-13/24	Kromogene podloge za uzgoj i identifikaciju bakterija iz urina	17.254,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-14/24	E-test trake	7.963,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-15/24	Otisna pločica za mikrobiološko ispitivanje	15.927,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-16/24	Razne organske i anorganske kemikalije	25.217,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO

JV-17/24	Rukavice	17.254,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-18/24	Monofilamenti od plastičnih masa	7.963,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-19/24	Proizvodi od plastičnih masa	23.890,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-20/24	Filtar-papir	10.618,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-21/24	Brisevi	6.636,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-22/24	Radno zaštitna odjeća i obuća	22.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-23/24	Usluge tekućeg i investicijskog održavanje objekata	26.412,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-24/24	Usluge održavanja i popravaka računalne opreme	13.272,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-25/24	Usluge popravaka i održavanja aparata za ispitivanje	9.954,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-26/24	Usluge popravaka i održavanje kontrolnih aparata	7.300,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-27/24	Usluge održavanja i popravaka medicinske opreme	6.636,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-28/24	Umjeravanje aparata	23.890,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-29/24	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja službenih automobila	26.412,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-30/24	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja službenog broda	4.654,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-31/24	Usluge čišćenja	26.412,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-32/24	Grafičke i tiskarske usluge	14.600,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-33/24	Usluge pranja i glačanja radne odjeće i ostalog tekstilnog asortimana	9.291,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-34/24	Usluge uzorkovanja sedimenta na raznim dubinama	25.881,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO

JV-35/24	Sistematski pregled radnika	15.130,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-36/24	Računala i računalna oprema	11.945,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-37/24	Žarna peć	5.000,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-38/24	Nadogradnja laboratorijskog informacijskog sustava-spajanje analizatora za serološke pretrage na LIS	8.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-39/24	Aparat za pripremu hranjivih podloga Medioclave	25.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-40/24	Ortoreter	3.300,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-41/24	Sanacija krova zgrade	42.471,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-42/24	Tečaj ILS-a	3.040,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-43/24	Sigurnosni ormar za kiseline i lužine	5.000,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-44/24	Aparat za destilaciju fenola	12.000,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-45/24	Set za uzimanje uzoraka za molekularnu dijagnostiku na COVID-19	26.279,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-46/24	Uređaj za mjerenje boje - spektrofotometar	10.000,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO
JV-47/24	Sustav za pročišćavanje vode - tip 2 vode	10.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-48/24	Nadogradnja laboratorijskog informacijskog sustava-spajanje LIS-a sa programom službe za epidemiologiju	6.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-49/24	Nadogradnja laboratorijskog informacijskog sustava-spajanje BD aparata na LIS	6.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-50/24	Homogenizator tkiva	3.200,00	Postupak jednostavne nabave		NIJE REALIZIRANO

JV-51/24	Reagensi za dokazivanje hripavca PCR metodom na Quantstudio aparatu	25.500,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-52/24	Reagensi za ekstrakciju bakterijske DNA na ExiPrep 96 lite aparatu	12.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-53/24	CISA - sustav za dekontaminaciju	24.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-54/24	Usluga pripreme projektnog prijedloga Night Shift za za prijavu na natječaj Interreg Danube Transnational Programme 2021-2027	5.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-55/24	Servis brodice SAS VEKTOR 950	8.890,63	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-56/24	Reagensi za dokazivanje respiratornih virusa PCR metodom na Quantstudio aparatu	24.554,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-57/24	THERMO GCMSMS HeadSpace modula za analizu lakohlapivih spojeva	5.105,50	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-58/24	Prijenosni multimetar	7.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-59/24	Promotivni materijal za potrebe javnozdravstvenih aktivnosti promocije mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti financiranim od strane Grada Zadra	4.933,37	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-60/24	Sustav za membransku filtraciju	8.800,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-61/24	Usluge čišćenja	14.280,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-62/24	THERMO GCMSMS Z-Head-a u autouzorkivaču ThermoTriPlusu	8.952,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-63/24	Nadogradnja i održavanje sustava videonadzora	7.800,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
JV-64/24	Nabava poštanskih usluga	17.500,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO

JV-65/24	Reagensi za ekstrakciju nukleinskih kiselina na ExiPrep96 Lite aparatu	25.000,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
EU PROJEKT - MicroDrink					
MicroDrink-N-1/2024	Tematska oprema - prijenosna računala	3.200,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
MicroDrink-N-2/2024	Organizacija događanja	6.800,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
EU PROJEKT - AllerShield					
AllerShield-N-1/2024	Gospodarsko/terensko vozilo	21.440,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
AllerShield-N-2/2024	Mikroskop s kamerom i software-om	17.229,24	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
AllerShield-N-4/2024	Usluge održavanja i organizacije edukacija	5.440,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
AllerShield-N-5/2024	Laboratorijska perilica posuda	9.856,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO
AllerShield-N-6/2024	Tematska oprema - Prenosivo i stolno računalo s uključenim licenciranim uredskim paketima	3.410,00	Postupak jednostavne nabave		REALIZIRANO

Slijedi Izvješće o izvršenju financijskog plana za 2024. god. Zavoda za javno zdravstvo Zadar

OPĆI DIO				
BROJČANA OZNAKA I NAZIV		PLAN 2024.	IZVRŠENJE 2024.	INDEKS
6	PRIHODI POSLOVANJA	8.687.749,50	7.801.188,57	89,8
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	0	0	0
8	PRIMICI OD FINANIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0	0	0
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI (6 + 7+8)	8.687.749,50	7.801.188,57	89,8
3	RASHODI POSLOVANJA	7.915.882,66	7.716.856,63	97,5
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	253.047,63	169.215,86	72
5	IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	0	0	0
	UKUPNO RASHODI I IZDACI (3+4+5)	8.150.930,29	7.886.072,49	96,8
	RAZLIKA	536.819,21	-84.883,92	15,81

9	VIŠAK/MANJAK PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE (PRENESENI)	-536.819,21	-536.819,21	100
9	VIŠAK/MANJAK PRIHODA TEKUĆEG RAZDOBLJA	536.819,21	-84.883,92	15,81
	UKUPNO RASPOLOŽIV VIŠAK/MANJAK	0	-621.703,13	0

U 2024. godini Odjel za nabavu i provedbu EU projekata sudjelovao je u pripremi i provedbi sljedećih projekata:

- **Projekt Specijalističko usavršavanje doktora medicine u Zavodu za javno zdravstvo Zadar - provedba**

Odjel je sudjelovao u provedbi projekta zajedno s Agencijom za razvoj Zadarske županije ZADROM NOVOM i ostalim odjelima Službe za zajedničke poslove i Uredom ravnatelja.

Projekt je bio prijavljen na ograničen poziv na dodjelu bespovratnih sredstava C5.1.R3.- II Centralno financiranje specijalizacija 29. 03. 2023. god., a odobren je za financiranje 24. srpnja 2023. godine. Nakon obavljenih procedura prije potpisivanje Ugovora, isti je potpisan 05. rujna 2023. godine u Ministarstvu zdravstva. Ukupna vrijednost projekta je 391.640,08 eura, a ova 100% bespovratna sredstva financiranju se iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO).

Projekt je započeo s provedbom 01. svibnja 2023. godine, a predviđeno trajanje projekta je 60 mjeseci, odnosno do 01. svibnja 2028. godine.

Projektom je omogućeno specijalističko usavršavanje jednog doktora epidemiologije te jednog doktora školske i adolescentne medicine.

Prema Pravilniku o specijalističkom usavršavanju doktora medicine („Nar. nov“ br. 65/2022), specijalizacija iz područja epidemiologije provodi se 48 mjeseci (4 godine). U okviru specijalizacije iz epidemiologije specijalizant mora završiti poslijediplomski specijalistički studij „Epidemiologija“ u trajanju od 3 mjeseca. Tijekom specijalizacije iz epidemiologije specijalizant je obavezan pohađati tečajeve trajnog stručnog usavršavanja doktora medicine.

Prema Pravilniku o specijalističkom usavršavanju doktora medicine („Narodne novine“ br. 65/2022), specijalizacija iz područja školske i adolescentne medicine provodi se 48 mjeseci (4 godine).

Viša projektna koordinatrica pratila je provedbu projekta, pravovremeno je dostavljala svu potrebnu dokumentaciju i podatke za potrebe izvještavanja ZADRI NOVOJ te je pratila troškove i uplate izradom financijskih tablica potrebnih za interno računovodstvo.

ZNS - Zahtjevi za nadoknadu sredstava moraju se podnositi svaka 3 mjeseca kroz informatički sustav NPOO. U 2024. godini predana su 4 ZNS -a (za razdoblje od 05. 12. 2023. - 05. 12. 2024. god.). Ukupno je prijavljeno 48.748,82 €, odobreno 48.515,61 € i uplaćeno 61.504,22 €.

- **Projekt Specijalističko usavršavanje doktora medicine u Zavodu za javno zdravstvo Zadar II - priprema**

Dana 27. srpnja 2023. godine Ministarstvo zdravstva RH donijelo je odluku o izmjenama odluke o specijalističkom usavršavanju doktora medicine financijskim sredstvima Mehanizma za oporavak i otpornost kojoj je za Zavod za javno zdravstvo Zadar povećan broj specijalizacija za djelatnosti školske medicine i epidemiologije s 1 na 2. Stoga je Zavod krenuo u pripremu natječaja za prijam dva nova specijalizanta.

Dana 14. 12. 2023. godine, Ministarstvo zdravstva RH objavilo je osmu izmjenu Poziva na dostavu projektnih prijedloga za investiciju C5.1. R3.-II Centralno financiranje specijalizacija kojom se rok za dostavu projektnih prijedloga produžio do 29. 03. 2024. godine.

U sklopu pripreme u 2023. godini sklopljen je sporazum o suradnji sa ZADROM NOVOM, zatraženo je mišljenje o prihvatljivosti projektnog prijedloga od strane Razvojne jedinice za zdravstvo Zadarske županije te je izrađen nacrt prijedloga projekta.

Viša projektna koordinatorica 2024. godine sudjelovala je u nastavku pripreme projektnog prijedloga i dokumentacije potrebne za pripremu novog prijedloga zajedno s Agencijom za razvoj Zadarske županije ZADROM NOVOM i ostalim odjelima Službe za zajedničke poslove i Uredom ravnatelja.

Projekt je prijavljen na ograničen poziv na dodjelu bespovratnih sredstava C5.1.R3.- II Centralno financiranje specijalizacija 28. 03. 2024. god., a 22. 05. 2024. god. završena je provjera prihvatljivosti izdataka od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te je prihvaćeno 399.861,20 €.

Planirani početak provedbe projekta je 01. ožujka 2024. godine, a predviđeno trajanje projekta je 56 mjeseci. Projekt je trenutno u statusu ugovaranja.

Projektom će se omogućiti specijalističko usavršavanje još jednog doktora epidemiologije te još jednog doktora školske i adolescentne medicine.

Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA bila je tehnička je pomoć u pripremi prijedloga projekta.

- **Before Time - Empowering Women and Communities for Protection Against Cervical Cancer (Osnaživanje žena i zajednice za zaštitu od raka vrata maternice) - provedba**

Odjel je u 2023. godini sudjelovao u izradi projektnog prijedloga zajedno sa Službom za mikrobiologiju i parazitologiju, Službom za epidemiologiju, Službom za školsku i adolescentnu medicinu te s ostalim partnerima na projektu.

Program/natječaj na koji je projekt prijavljen: Interreg IPA CBC Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro.

Vodeći partner: Zavod za javno zdravstvo Zadar (Hrvatska)

Partneri: Institut za javno zdravlje Crne Gore (Crna Gora), Zdravstvena ustanova Dom zdravlja Tivat (Crna Gora), Dom zdravlja Mostar (Bosna i Hercegovina), IPEMED (Hrvatska)

Projekt je prijavljen 02. kolovoza 2023. godine, a odobren je za financiranje 23. travnja 2024. godine. Priprema projektnog prijedloga za ugovaranje započela je 05. 06. 2024. godine kada je održan optimizacijski sastanak. U ovom vrlo zahtjevnom procesu optimizacije koji uključuje prilagodbu projektnog prijedloga i budžeta, viša projektna koordinatorica bila je kontakt osoba s kojom se odvijala sva komunikacija vezana pripremu projektnog prijedloga za ugovaranje. Proces je prošao kroz 5 faza te je u konačnici završio 01. 08. 2024. godine. Ugovor je potpisan 30. kolovoza 2024., a započeo je s provedbom 01. rujna 2024. godine. Projekt će trajati 30 mjeseci, a predviđen kraj trajanja projekta je 01. 03. 2027. godine.

Ukupna prijavljena vrijednost projekta: 1.273.226,40 eura, za sufinanciranje je odobreno 1.234.582,20 €, od čega za Zavod 344.068,80 €. U 2024. godini Zavodu je za predfinanciranje i troškove pripreme projekta uplaćeno ukupno 92.817,20 € za projekt Before Time.

Projekt je također prijavljen za sufinanciranje 50% iznosa vlastitog udjela sufinanciranja kroz Javni poziv za sufinanciranje provedbe EU projekata na regionalnoj i lokalnoj razini u 2024. godini raspisan od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Od ukupnog iznosa sufinanciranja Zavoda 51.610,32 € za sufinanciranje Ministarstva prijavljeno je 25.805,16 €.

U daljnjoj provedbi projekta zajedno s EU odjelom sudjeluju djelatnici Službe za mikrobiologiju i parazitologiju, Službe za epidemiologiju te Službe za školsku i adolescentnu medicinu. U 2024. godini izrađen je akcijski plan projekta, ustanovljen je projektni tim kod svih partnera, održan je veći broj online sastanaka, 1 sastanak uživo i početna konferencija. Kreiran je sadržaj za promotivne materijale,

otvorene su društvene mreže, ostvarena je prisutnost u medijima te je započela realizacija nekih od planiranih aktivnosti na projektu kao što je izrada Strategije privlačenja ciljnih skupina zajedno s partnerima na projektu. Kroz ovaj projekt omogućeno je financiranje većeg dijela plaće za 3 djelatnice Zavoda.

Ukupan iznos troškova potrošenih sredstava u 2024. godini iznosio je 37.581,42 €, a isti će biti prijavljeni za sufinanciranje kroz partnersko izvješće koje će se podnijeti u 2025. godini.

○ **AllerShield - provedba**

Odjel je u 2023. godini sudjelovao u izradi projektnog prijedloga zajedno sa Službom za zdravstvenu ekologiju i zaštitu okoliša, ZADROM NOVOM te s ostalim partnerima na projektu.

Program/natječaj na koji je projekt prijavljen: Interreg IPA CBC Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro.

Vodeći partner: Zavod za javno zdravstvo Zadar (Hrvatska)

Partneri: JNU Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske, Banja Luka (Bosna i Hercegovina), Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore (Crna Gora).

Projekt je prijavljen 02. kolovoza 2023., a odobren je za financiranje 23. travnja 2024. godine. Priprema projektnog prijedloga za ugovaranje započela je 29. 05. 2024. godine kada je održan optimizacijski sastanak. U ovom vrlo zahtjevnom procesu optimizacije koji uključuje prilagodbu projektnog prijedloga i budžeta, viša projektna koordinatorica bila je kontakt osoba s kojom se odvijala sva komunikacija vezana pripremu projektnog prijedloga za ugovaranje. Proces je prošao kroz 4 faze te je u konačnici završio 25. 06. 2024. godine. Ugovor je potpisan 28. lipnja 2024. godine, a započeo je s provedbom 01. srpnja 2024. godine. Projekt će trajati 26 mjeseci, a predviđen kraj trajanja projekta je 30. 06. 2027. godine.

Ukupna prijavljena vrijednost projekta bila je 826.905,00 eura, za sufinanciranje je odobreno 807.816,00 € od čega za Zavod 362.532,00 €. U 2024. godini Zavodu je za predfinanciranje i troškove pripreme projekta uplaćeno ukupno 97.433,00 € za projekt AllerShield.

Projekt je također prijavljen za sufinanciranje 50% iznosa vlastitog udjela sufinanciranja kroz Javni poziv za sufinanciranje provedbe EU projekata na regionalnoj i lokalnoj razini u 2024. godini raspisan od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Od ukupnog iznosa sufinanciranja Zavoda - 54.379,80 € za sufinanciranje Ministarstva prijavljeno je 27.189,90 €. Kroz 1. ZNS u 2024. godini prijavljeno je 2.718,99 €.

U daljnjoj provedbi projekta zajedno s EU odjelom sudjeluju djelatnici Službe za zdravstvenu ekologiju. Tijekom 2024. godine uspostavljen je projektni tim. Odjel je koordinirao početnu fazu i pripremio Plan projektnih aktivnosti, Operativne smjernice i Komunikacijski plan u suradnji s projektnim partnerima. Odjel je suradnji sa Službom za zdravstvenu ekologiju je proveo nekoliko nabava za projektna događanja, edukaciju agrobiologa i nabavu opreme za praćenje onečišćenja peludi: mikroskopa s kamerom i softverom, vozila i informatičke opreme. Vozilo i informatička oprema su isporučeni i plaćeni. Odjel je izradio web stranicu posvećenu projektu na svojoj web stranici, otvorio i održavao profil na 3 kanala društvenih mreža te sudjelovao u kreiranju sadržaja za promotivne materijale. Organiziran je početni sastanak, početna konferencija i radionice za lokalne dionike - tijela javne vlasti. U prosincu 2024. godine organizirana je Edukaciju aerobiologa u Novom Sadu koja je trajala 5 dana od 02. prosinca do 06. prosinca 2024. godine.

Kroz ovaj projekt omogućeno je financiranje manjeg dijela plaće za 2 djelatnice Zavoda.

Ukupan iznos troškova potrošenih sredstava u 2024. godini iznosio je 45.549,89 €, a isti će biti prijavljeni za sufinanciranje kroz partnersko izvješće koje će se podnijeti u 2025. godini.

○ **MicroDrink – provedba**

Program prijave: Danube Region Programme - first call (Program transnacionalne suradnje dunavske regije 2021. – 2027. – 1. poziv)

Ukupna vrijednost projekta 2.351.480,00 €, od čega 80% (1.881.184,00 €) sufinancira Program.

Vrijednost projekta za Zavod: 136.000,00 € od čega 80% (108.800,00 €) sufinancira Program, a 20% (27.200,00 €) sufinancira Zavod uz potporu (50%) Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU temeljem Javnog poziva za sufinanciranje provedbe EU projekata na regionalnoj i lokalnoj razini u 2024. godini.

Ugovor je potpisan 26. veljače 2024. godine, a projekt je započeo s provedbom 1. siječnja 2024. godine i trajat će 30 mjeseci, odnosno do 30. lipnja 2026. godine.

U ovom projektu Zavod sudjeluje kao partner, a nositelj: Hrvatski geološki institut.

Djelatnica Odjela, viša projektna koordinatorica, sudjelovala je u 2024. godini kao projektni administrator u provedbi projekta što prije svega podrazumijeva praćenje troškova i prijavljivanje partnerskih izvješća u koordinaciji s ostalim djelatnicima Odjela i Službe za zajedničke poslove te članovima projektnog tima.

10. srpnja 2024. godine predano je prvo partnersko izvješće. Ukupno je prijavljeno 22.537,10 €, a odobreno je 18.029,68 € od čega je 24. 12. 2024. uplaćeno 14.968,76 € (80% od odobrenog iznosa). Napravljene su pripreme za prijavu 2. partnerskog izvješća. Troškovi koji su nastali u 2024. godini za 2. period ukupno iznose 31.442,92 € i bit će prijavljeni u 2025. godini.

Projekt je također prijavljen za sufinanciranje 50% iznosa vlastitog udjela sufinanciranja kroz Javni poziv za sufinanciranje provedbe EU projekata na regionalnoj i lokalnoj razini u 2024. godini raspisan od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Od ukupnog iznosa sufinanciranja Zavoda - 27.200,00 € za sufinanciranje Ministarstva prijavljeno je 13.600,00 €. Kroz 1. ZNS u 2024. godini prijavljeno je i uplaćeno 1.360,00 €.

Sažetak ukupnih financija na EU projektima.

Odjel je u 2024. godine sudjelovao u provođenju 4 projekta vođenju odobrena za sufinanciranje iz europskih fondova: 3 u svojstvu voditelja projekata te kao voditelj administracije za 1 projekt u kojem je Zavod partner.

Odjel je sudjelovao u pripremi projekata koji su odobreni za sufinanciranje u ukupno iznosu od 2.808.930,62 € od čega je za Zavod osigurano 1.473.133,22 €. Sudjeluje je u provedbi projekata čiji ukupni odobreni iznos iznosi 5.160.410,62 €, od čega je odgovoran za sredstva Zavoda u iznosu od 1.609.133,22 €.

U 2024. godini ukupno je na svim projektima prijavljeno 75.364,91 €, odobreno 81.575,18 € i uplaćeno 268.083,18 €.

Odjel je u 2024. godini sudjelovao i u prijavi sljedećih projekata koji nisu odobreni za sufinanciranje:

○ **Nightshift – priprema**

Priprema projekta trajala je od 20. veljače do 02. travnja 2024. godine. Odjel je koordinirao izradu projekta sa još 10 partnera. Projekt je prijavljen na Interreg Dunav.

- **HEALING - priprema**

Odjel je sudjelovao u pripremi projekta u svojstvu partnera na projektu u studenom 2024. godine. Projekt je prijavljen za sufinanciranje 26. 11. 2024. godine kroz program HORIZON - HLTH-2024-DUSEASE-13.

- **CLEAR-ACCESS – priprema**

Odjel je sudjelovao u pripremi u svojstvu partnera na projektu u travnju 2024. Projekt je prijavljen za sufinanciranje iz Innovative digital health solutions for sub-Saharan Africa - HORIZON-JU-GH-EDCTP3-2024-01 programa.

3. SLUŽBA ZA EPIDEMIOLOGIJU

Slijedi izvješće o poslovima javnozdravstvenog karaktera koje obavlja Služba za epidemiologiju u cilju provođenja higijensko-epidemioloških mjera, mjera na sprječavanju i suzbijanju bolesti te općih, posebnih i ostalih mjera za sprječavanje i suzbijanje širenja zaraznih bolesti na području Zadarske županije.

3.1. Opće mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti

Obavljanje obvezatne (preventivne) dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije Izvješće o radu Odjela za nadzor DDD-a i praćenja zoonoza u 2024. godini.

- Izrada godišnjeg Provedbenog plana obvezne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije te Programa mjera obvezatne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, za sve gradove i općine kao i za Zadarsku županiju. Izrađeno je ukupno 35 Provedbenih planova i 35 Programa mjera.
- Provedba 68 stručnih nadzora nad provedbom obveznih preventivnih DDD mjera te izrada Izvješća nad provedenim obvezatnim preventivnim DDD mjerama na području jedinica lokalne samouprave. Sveukupno 68 izvješća.
- Provedba stručnog DDD izvida po pozivu građana te izrada Izvješća o provedenom izvidu.
- Izrada godišnjeg Programa mjera suzbijanja komarca *Aedes albopictus* za područje grada Zadra.
- Provedba monitoringa komaraca na području Grada Zadra pomoću BG Sentinel lovki na 14 lokacija i to od početka mjeseca srpnja do kraja kolovoza 2024. godine. Sveukupno 14 uzorka. Program se provodi u svrhu kontinuiranog savjetovanja i potrebe provođenja dodatne dezinfekcije.
- Provedba nacionalnog sustava praćenja invazivnih vrsta komaraca na području Zadarske županije, metodom prikupljanja jajašaca pomoću ovipozicijskih klopki. Na području Zadarske županije sveukupno se obradilo 35 makrolokaliteta, odnosno 36 mikrolokaliteta gdje se prikupilo i obradilo ukupno 72 uzoraka u vremenskom razdoblju od 16. 05. 2024. do 14. 08. 2024. godine.
- Izrada Izvještaja monitoringa rasprostranjenosti i trendova širenja invazivnih vrsta komaraca na području Zadarske županije metodom ovipozicijskih klopki.
- Izrada polugodišnjeg i godišnjeg Izvještaja o provedbi suzbijanja i monitoringa komaraca na području Grada Zadra. Sveukupno 2 izvještaja.
- Izrada polugodišnjeg i godišnjeg Izvještaja o provedbi stručnog nadzora nad provedenim obvezatnim preventivnim mjerama dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije na području Grada Zadra. Sveukupno 2 izvještaja.
- Izrada polugodišnjeg i godišnjeg Izvještaja o provedbi stručnog nadzora nad provedenim obvezatnim preventivnim mjerama dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije na području Zadarske županije. Sveukupno 2 izvještaja.

- Izrada faktura o provedbi stručnih nadzora nad provedenim obvezatnim preventivnim DDD mjerama na području Grada Zadra, 2 puta godišnje.
- Izrada faktura o provedbi stručnih nadzora nad provedenim obvezatnim preventivnim DDD mjerama na području jedinica lokalne samouprave obročno, 2 puta godišnje, sveukupno 60 faktura. S tri općine nije sklopljen ugovor o nadzoru nad provedbom DDD mjera (Sali, Sv. Filip Jakov i Kukljica).
- Terenski stručni izvidi prema epidemiološkim indikacijama, sveukupno 25 izvida.
- Savjeti građanima, koordinacija izvedbe obvezatnih preventivnih DDD mjera između građana i izvršitelja radova, savjeta i koordinacija.
- Korespondencija s nadležnim tijelima te ostalim korisnicima, 24 korespondencija.
- Izrada pisanog zbirnog izvješća o provedenim obvezatnim DDD mjerama, vrstama i zbirnim količinama utrošenih sredstava za provedbu obvezatne DDD mjere te vrsti mikroorganizama, štetnih člankonožaca (Arthropoda) i štetnih glodavca za prethodnu 2024. godinu.

3.2. Posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti

3.2.1. Rano otkrivanje izvora zaraze i puteva prenošenja zaraze

Tijekom 2024. godine obavljeno je 390 epidemioloških izvida na terenu i provedeno je 575 epidemioloških anketa.

Obradena je ukupno 3176 prijava zaraznih bolesti i gripe koja se prati odvojeno 1.520 prijava. Antirabična ambulanta i njezina djelatnost: izvršeno je 160 epidemioloških obrada, a antirabičnim cjepivom je zaštićeno 49 osoba.

- epidemiološko ispitivanje i pregled osoba koje dolaze u epidemiološku ambulantu u 2024. godini - obavljeno je 1600 zdravstvenih pregleda.
- tijekom 2024. godine pruženo savjetovanje osobama u riziku i zaraženima HIV-om ili Hepatitisom B i C, kao i savjetovanje vezano uz druge spolno prenosive bolesti poput HPV-a, sifilisa, klamidije i gonoreje - 113 savjetovanja (56 predtestnih i 57 posttestno savjetovanje).
- ukupno je 51 osoba testirana na HIV, 34 osobe na Hepatitis B, 41 osobe na hepatitis C u sklopu Savjetovališta za HIV te 5 osoba na sifilis.
- do kraja 2024. godine imali smo 115 prijava hripavca u našoj županiji.
- Služba za epidemiologiju učestvuje u epidemiološkim nadzorima kod pozitivnih nalaza na legionelu koji se nađu tijekom monitoringa prema *Pravilniku o kontroli parametara kućne vodoopskrbne mreže potrošača i drugih sustava od javnozdravstvenog značaja te planu i programu edukacije svih dionika* (NN 43/24). **Služba za epidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo Zadar u 2024. godini obavila je ukupno 77 epidemioloških izvida u prioritetnim objektima i 18 epidemioloških izvida u privatnim objektima zbog prijave oboljenja na legionelu.**

3.2.2. Prijavljivanje zaraznih bolesti

U 2024. godini imali smo 2 319 prijava zaraznih bolesti kad se izuzme bolest COVID-19. Od toga je bilo najviše prijava bolesti COVID-19 (784), Vodene kozice (493), Streptokokna upala grla (324), Upala pluća (260), Šarlah (119), Hripavac (115), Svrab (112), Herpes zoster (102), Enterokolitis (83), Helmintoze (82), Infekcijska mononukleoza (63), Virusni gastroenterokolitis (38), Enteroviroze (14), Salmoneloza (5), Aktivna tuberkuloza (7), Klamidijaza (7), Legionarska bolest i legioneloze (5), Bakterijska sepsa (3), Erižel (2), Virusni hepatitis C (6), Ušljivost (5), Nosilac HCV Ag (4), Virusni hepatitis B (3), Zaušnjaci (3), Kapavac (1), te 446 prijave gripe.

3.2.3. Obvezatna dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija

Obvezatna dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija obavlja se radi:

- sprečavanja pojave zaraznih bolesti
- suzbijanja širenja zaraznih bolesti (protuepidemijska DDD - kao posebna mjera).

U 2024. godini Služba za epidemiologiju ne obavlja protuepidemijske DDD mjere, već provodi stručni nadzor nad istima napisano pod točkom 3.1.

3.2.4. Zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama

U 2024. godini imali smo 17 920 ovakvih zdravstvenih preventivnih pregleda, a koji uključuju i rad laboratorijske djelatnosti naše Službe za mikrobiologiju. Troškove pregleda snosi pravna odnosno fizička osoba (vlasnici obrta) koja je djelatnika uputila na pregled ili sam djelatnik. Ova naplatna usluga od značajne je financijske važnosti za naš Zavod na što ukazuje podatak da smo u 2024. godini, pružajući ove usluge, ostvarili prihod od 594.877,88 € od toga od siječnja do lipnja po staroj cijeni 422.054,88 €, a od srpnja do prosinca novoj cijeni koja je za 50% manja od cijene u prvih 6 mjeseci 172.823,00 €. Provođenje redovitog zdravstvenog nadzora nad osobama koji podliježu toj obvezi osigurava kako stanovnicima naše županije, tako i našim gostima, sigurniji boravak u našoj Županiji.

3.2.5. Zdravstveni odgoj osoba

Tijekom 2024. godine tečaj higijenskog minimuma pohađalo je ukupno 3 043 kandidata od čega je 377 kandidata pohađao po osnovnom programu, a 2 574 kandidata po proširenom programu za ugostitelje i prodavače te 92 teoretske nastave o sprečavanju zaraznih bolesti (prvo polaganje). U 2024. godini implementirano je u potpunosti 7 nova sustava samokontrole (HACCP) i 1 revizija već implementiranog sustava samokontrole. Od 01. 07. 2024. cijena higijenskog minimuma je smanjena za 50%, prema odluci MiZ RH.

3.2.6. Imunizacija, seroprofilaksa i kemoprofilaksa

Tijekom 2024. godine obveznim cjepivom cijepljeno je 1 250 osoba (u ova cjepiva ubrajamo cijepljenje protiv bjesnoće, pneumokokne bolesti, Haemophilus influenzae, hepatitisa A i B, trbušnog tifusa, žute groznice, ospica, zaušnjaka, rubeole, difterije i tetanusa, cjepiva protiv meningokokne bolesti, HPV virusa, krpeljnog meningoencefalitisa, vodenih kozica, gripe i Covid -19 cijepljenje).

Protiv gripe u sezoni 2024/2025 u cjepnoj stanici ZJZ Zadar cijepljeno je 397 osoba. Od ukupne količine 18 000 pristiglih doza cjepiva protiv gripe, njih 13 940 je distribuirano cjepiteljima (liječnici obiteljske medicine i pedijatrima) kako bi imali što veći cjepni obuhvat i tako značajno utjecali na smanjenje pobola od gripe u našoj županiji. U djelokrug rada spada i skladištenje cjelogodišnje količine cjepiva iz Obveznog Programa cijepljenja za Zadarsku županiju te dnevna distribucija cjepiva pojedinim cjepiteljima, u hladnom lancu, za 114 cjepitelja u Županiji.

U Zavodu za javno zdravstvo Zadar protiv bolesti COVID-19 obavljeno je 109 cijepljenja (uključujući sve primovakcinacije, revakcinacija i booster doza)

3.3. Sigurnosne mjere za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti

3.3.1. Obvezna protuepidemijska DDD

Tijekom 2024. godine nije zabilježena protuepidemijska dezinfekcija, dezinsekcija ili deratizacija provedenih od ovlaštenih izvođača, a uz stručni nadzor Zavoda.

3.4. Ostale mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti

U 2024. godini održano je ukupno 53 sastanaka povjerenstva te zabilježeno 771 konzultacije u sve tri bolnice od strane liječnika epidemiologa. Povjerenstva za suzbijanja bolničkih infekcija imaju značajan doprinos poboljšanju zdravstvene situacije ne samo u bolničkoj nego i u općoj populaciji, jer mnoge bolesti koje se nalaze u bolnici mogu lako biti prenesene i na opću populaciju.

Znanstvena i kongresna aktivnost:

U 2024. godini Služba za epidemiologiju učestvovala je u izradi i pisanju:

- 1) **PISANJE PRIRUČNIKA:** Barać Juretić Katija; Barišić Vesna; Nonković Diana; Tomaš Petrić Petra Smjernice za postupanje epidemiologa kod invazivne meningokokne bolesti // Smjernice za postupanje epidemiologa kod invazivne meningokokne bolesti / Venus Miroslav; Medić Alan; Kaić Bernard (ur.). Zagreb: Hrvatsko epidemiološko društvo, 2024. 1-42
- 2) **SUDJELOVANJE NA KONGRESU:** Terkeš, Vedrana; Ribarović, Ana; Perić Bešlić, Marija; Medić, Alan Tularemija-rijetka infektivna bolest u Zadarskoj županiji: prikaz slučaja // XXVII Simpozij Infektologa BIH, 27.09.2024-29.09.2024
- 3) **ORGANIZACIJA I SUDJELOVANJE NA KONGRESU:** Medić, Alan Nefarmakološke metode kao korisni alati u kontroli povišenog krvnog tlaka // 2. Hrvatski epidemiološki dani „Moderna epidemiologija; postojeća znanja i nove perspektive”, 16.05.2024-18.05.2024
- 4) **PISANJE UDŽBENIKA:** Medić, Alan; Nemeth Blažić, Tatjana; Nola, Iskra Alexandra; Puntarić, Dinko Osnove epidemiologije // Javno zdravstvo i oralna epidemiologija / Savić Pavičin, Ivana; Špalj, Stjepan (ur.). Jastrebarsko: Naklada Slap, 2024. str. 58-66

Projekti:

Od 9. mjeseca 2024. godine Služba za epidemiologiju učestvuje u projektu:

Projekt Before Time - Empowering Women and Communities for Protection Against Cervical Cancer (Osnaživanje žena i zajednice za zaštitu od raka vrata maternice) odobren je za sufinanciranje iz programa Interreg VI-A IPA Croatia-Bosnia and Herzegovina - Montenegro. Projekt je započeo 01. rujna 2024. godine i trajat će 30 mjeseci, do 28. veljače 2027. godine. Službeni početak će obilježiti Kick-off sastanak koji će se održati u prosincu 2024. godine u Crnoj Gori. Projekt koordinira Zavod za javno zdravstvo Zadar, a sudjeluje ukupno šest partnera iz tri zemlje.

4. SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

U Službi za javno zdravstvo rad se zasniva na zdravstveno statističkoj djelatnosti, koordinaciji i provođenju Nacionalnih programa ranog otkrivanja raka i drugih nacionalnih programa, organizaciji javnozdravstvenih akcija i predavanja prema utvrđenim prioritetima, objavljivanju članaka, radova i publikacija u cilju edukacije pučanstva radi sprječavanja nezdravih životnih navika i bolesti koje zbog njih nastaju te promicanju zdravlja.

4.1. Zdravstveno-statistička djelatnost

Prikupljanje zdravstveno-statističkih podataka regulirano je: Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, br. 100/18., 125/19. i 147/20.), Planom i programom zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“ br. 126/06) te Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti RH („Narodne novine“ br. 35/2023). Temeljem navedenih zakona, sve zdravstvene ustanove i zdravstveni djelatnici, bez obzira na vrstu vlasništva i bez obzira jesu li ugovorni subjekt s HZZO-om ili ne, dostavljaju potrebna statistička izvješća. Prekontrolirana i upisana izvješća se dostavljaju Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo (HZJZ). Podaci se obrađuju u Službi i objavljuju u godišnjem Zdravstveno-statističkom ljetopisu kojeg priprema ova Služba.

U 2024. godini ukupno je pristiglo i pregledano (gdje je bilo neophodno i upisano u informatičku aplikaciju „Godišnja izvješća HZZJ“ i dostavljeno u HZZJ) 357 izvješća iz primarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, bolničko-stacionarne djelatnosti te izvješća o djelatnicima u zdravstvenim ustanovama (Tablica 4.1.1.). Godišnja izvješća o radu ordinacija koje su ugovorene s HZZO-om i rade kroz sustav CEZIH-a se više ne unose pojedinačno, nego se preuzmu direktno od HZZO za sve ugovorene timove, a oni bez ugovora se i dalje unose ručno.

Tablica 4.1.1. Izvještajne jedinice, vrsta i broj dostavljenih, obrađenih i upisanih godišnjih izvješća u Zadarskoj županiji u 2024. godini.

Izvještajne jedinice	Vrsta godišnjih izvješća	Broj
Timovi obiteljske medicine*	Izvješće o radu tima	1
	Izvješće o radu tima, preuzeto preko CEZIH-a	97
Pedijatrijski timovi*	Izvješće o radu tima, preuzeto preko CEZIH-a	10
	Izvješće o sistematskim pregledima dojenčadi i male djece, preuzeto preko CEZIH-a	10
Ginekološki timovi*	Izvješće o radu tima	5
	Izvješće o radu tima, preuzeto preko CEZIH-a	10
Stomatološki timovi*	Izvješće o radu tima za liječenje zubi i usne šupljine	29
	Izvješće o radu tima za liječenje zubi i usne šupljine, preuzeto preko CEZIH-a	84
Timovi HMP	Timovi HMP	15
Timovi medicine rada	Izvješće o radu tima medicine rada	5
Patronažni timovi	Izvješće o radu patronažne djelatnosti	34
Timovi kućne njege	Izvješće o radu zdravstvene njege bolesnika	6
Specijalističke ordinacije	Izvješće specijalističko-konzilijarnih ordinacija	6
Privatne poliklinike	Izvješće specijalističko-konzilijarnih ordinacija	18
Stacionarne ustanove	Izvješće o bolničko-stacionarnoj djelatnosti	3
Zdravstvene ustanove	Izvješće o administrativno-tehničkim djelatnicima u zdravstvu	24
	Ukupno	357

**Godišnja izvješća o radu ordinacija koje su ugovorene s HZZO-om i rade kroz sustav CEZIH-a se više ne unose pojedinačno, nego se preuzimaju direktno od HZZO-a za sve ugovorene timove.*

U 2024. godini prekontrolirano je 87 600 različitih pojedinačnih obrazaca, pronađene nepravilnosti su ispravljene te unesene u NAJS, informatički program Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, od čega 20 891 bolesničko-statističkih obrazaca (BSO) za stacionarno liječenje i 63 580 bolesničko-statistička obrasca za dnevnu bolnicu i hemodijalizu (Tablica 4.1.2.). Kontinuirano se Registru za rak dostavljaju patohistološki i/ili citološki nalazi iz OB Zadar, te ih je u 2024. poslano 3 778.

Tablica 4.1.2. Vrsta i broj dostavljenih i kontroliranih pojedinačnih obrazaca iz PZZ i stacionarnih zdravstvenih ustanova u Zadarskoj županiji u 2024. godine

Vrsta obrazaca	Broj obrazaca
BSO stacionar	20.891
BSO dnevna bolnica i hemodijaliza	63.580
BSO ONKO tip	421
Prijava maligne neoplazme	0*
Psihijatrijski obrazac	852
Prijava poroda	1.474
Prijava prekida trudnoće	379
Prijava perinatalne smrti	3
Sveukupno	87.600

Izvor podataka NAJS

*učitavaju se preko Cezih-a

4.2. Provedba nacionalnih preventivnih programa

U Službi se trenutno provode i koordiniraju dva od tri Nacionalna programa ranog otkrivanja raka te Nacionalni program „Živjeti zdravo“ koji se odnosi na promociju zdravlja i prevenciju kroničnih nezaraznih bolesti.

4.2.1. Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke

U 2024. godini na kućne adrese žena iz ciljane populacije, dob od 50 do 69 godina života, poslano je 15.760 prvih poziva od čega 2.002 ponovljenih poziva za mamografsko snimanje u sklopu 8. ciklusa. Po dobivenom pozivnom pismu za neke žene smo telefonskim putem dobili sljedeće povratne informacije: 226 žena je obavilo mamografsko snimanje unutar zadnjih 12 mjeseci izvan NPP, 6 ih se je već liječilo od raka ili druge bolesti dojke, 1 žena nije htjela otići na pregled, za 15 žena obitelj je javila da je žena umrla, a bila je u našoj bazi za pozivanje, njih 201 su bile nedostupne (najčešći razlog je da ne žive u RH), a 18 poziva vratilo se u Zavod s napomenom da se radi o netočnim adresama (bazu pozivanja dostavlja HZZO).

Mamografsko snimanje u 2024. po dobivenom pozivu obavilo je 4.435 žena. Kod 40 žena mamografski nalaz bio je sumnjiv na postojanje neoplazme (BIRADS 4 ili 5). Ove žene, odmah po očitanoj nalazu, djelatnici Odjela radiologije OB Zadar telefonom kontaktiraju i naručuju na daljinu obradu (UZV i punkcija, po potrebi i na operativni zahvat). Temeljem mamografskog probira u 2024. godini potvrđen je rak dojke kod 43 žene.

Tijekom godine djelatnice Službe su zaprimile 3.639 telefonskih poziva, manjim dijelom na telefonski broj Službe, a najvećim dijelom na besplatnom telefonu (0800 200 157), osobni kontakt dolaskom žene u Zavod ostvaren je 73 puta, a razni oblici komunikacije osobno, mailom, telefonom s mamografskom jedinicom (bolnica), PZZ-om, udrugama i sl. koje sudjeluju u aktivnostima vezanima za provođenje programa ostvareni su 123 puta. Obavijest liječniku PZZ o 0, 3, 4 i 5 BIRADS nalazu poslano su za 377 žena s mobilnog mamografa, a za žene iz OB Zadar djelatnici mamografske jedinice odmah naručuju ženu na ultrazvuk.

Vidljivost za ovaj program poboljšana je putem suradnje s medijima, pismenim i usmenim priopćenjima za lokalne portale, tiskovine te radio i tv postaje.

4.2.1.1. Javnozdravstvene akcije „Mobilni mamograf“ u Nacionalnom programu ranog otkrivanja raka dojke u Zadarskoj županiji u 2024. godini

Zbog slabijeg odaziva u rubnim dijelovima Zadarske županije, Služba više puta u godini analizom podataka o ne-odazivu izradi plan za mobilni mamograf, koji iznajmljujemo od „Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Dr. A. Štampar“ Zagreb. U 2024. godini organizirano je 20 akcija, poslano je 1.145 poziva, a mamografirano je 919 žena (tablica 4.2.).

Tablica 4.2. Javnozdravstvene akcije „Mobilnog mamografa“ u 2024. godini

	Mjesto	Dan	Datum	Poslano poziva	Mamografirane žene
1.	Biograd n/M	Utorak	13.02.2024	61	51
2.	Biograd n/M	Srijeda	14.02.2024	54	52
3.	Posedarje	Četvrtak	15.02.2024	58	52
4.	Preko	Utorak	12.03.2024	55	47
5.	Preko	Srijeda	13.03.2024	50	40
6.	Gračac	Četvrtak	14.03.2024	58	44
7.	Benkovac	Utorak	19.03.2024	55	46
8.	Benkovac	Srijeda	20.03.2024	52	40
9.	Obrovac	Četvrtak	21.03.2024	57	37
10.	Vir	Utorak	14.05.2024	58	45
11.	Biograd	Srijeda	15.05.2024	61	48
12.	Stankovci	Četvrtak	16.05.2024	46	37
13.	Pag	Utorak	24.09.2024	58	50
14.	Biograd n/M	Srijeda	25.09.2024	65	48
15.	Benkovac	Četvrtak	26.09.2024	63	53
16.	Polača	Utorak	08.10.2024	58	42
17.	Obrovac	Srijeda	09.10.2024	58	48
18.	Preko	Utorak	12.11.2024	63	50
19.	Benkovac	Srijeda	13.11.2024	59	50
20.	Posedarje	Četvrtak	14.11.2024	56	39

4.2.2. Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva

U 2024. godini provodio se VI. ciklus. U ovom VI. ciklusu pozivaju se osobe rođene 1949.-1973. godine, tj. osobe koje su u dobi 50-74 godine života. U 2024. godini poslani su pozivi za osobe rođene: 1949., 1950., 1951., 1964. i 1970. godine.

Ukupno je u 2024. godini poslano 10 659 pozivnih pisma. Osobama koje su pozitivno odgovorile, koje se žele testirati poslani su kompleti testova, njih 3.270. Uneseno je 563 odgovora za osobe koje se nisu odazvale iz određenih razloga ili se pošta vratila. Testirano je 2 723 osobe, uneseni su njihovi nalazi te je uneseno i 2 325 upitnika. Od broja testiranih njih 51 je bilo pozitivno.

Kolonoskopiju je obavilo 42 osobe i dobiveni su slijedeći nalazi: kod 2 osobe je dijagnosticiran karcinom, kod njih 8 polipi zatim kod 19 osoba hemoroidi, kod njih 5 divertikli, 1 osobe ostalo i 7 osoba je imalo uredan nalaz kolonoskopije. Uneseno je za kolonoskopirane osobe 42 liječnička i 10 patohistoloških nalaza.

U 2024. godini za 74 osobe je ponovno poslan test zbog pogreške u izradi testa ili nekog drugog razloga. Na svakodnevnoj bazi se komunicira s pacijentima i zdravstvenim suradnicima te su djelatnice u 2024. godini obavile 1.306 telefonskih razgovora s pacijentima, 365 osobnih kontakata te 112 komunikacija (telefonom ili osobno) s bolnicom ili s liječnicima obiteljske medicine. U 2024. godini poslano je ukupno 232 obavijesti pacijentima i liječnicima PZZ-a (obavijest o pozitivnom testu pacijentu, negativnom testu pacijentu, obavijesti liječnicima o terminu kolonoskopije). Poslano je 20 kompleta hemokult testova u ambulanu opće/obiteljske medicine na zahtjev liječnika PZZ-a.

Od mjeseca svibnja 2024. godine Zavod sudjeluje u provođenju programa sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, na način da se hemokult testovi dostavljaju u Centar za preventivnu medicinu Opće bolnice Zadar. Podaci za branitelje su prikazani u ukupnom broju. Izdvojeno samo prikazani branitelji: od svibnja do prosinca 2024. godine uručeno je 392 testa, od toga se 103 osobe testiralo (26,3%). Ispisano je 103 nalaza i poslano poštom na kućnu adresu. Jedan nalaz je pozitivan te je obavljena kolonoskopija, ostali nalazi su negativni.

Vidljivost za ovaj program provedena je u obliku objava na stranici Zavoda, Facebook stranici, a suradnja s medijima je ostvarena putem pismenih i usmenih priopćenja za lokalne tiskovine i radio postaje.

4.2.3. Nacionalni program ranog otkrivanja raka vrata maternice

U 2024. godini provedba i pozivanje u sklopu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka vrata maternice i dalje je obustavljena po preporuci nacionalne koordinatorice zbog reorganizacijskih aktivnosti na nacionalnoj razini, odnosno do završetka pilot programa.

4.2.4. Nacionalni program „Živjeti zdravo“

Program se provodi u suradnji s HZZJ-om i usmjeren je na prevenciju bolesti i promociju zdravlja kroz pet modula. Za sada je u Zadarskoj županiji proveden dio projekta vezan za modul „Tvrтка prijatelj zdravlja“, a svake godine provode se aktivnosti vezane uz module “Hodanjem do zdravlja”, “Volonteri u parku” te “Zdravstvena edukacija”.

4.2.5. Savjetovalište za prehranu

U Savjetovalištu za prehranu se provode individualna savjetovanja (prva i kontrolna), uz antropometrijska mjerenja (analiza sastava tjelesne mase i drugih pokazatelja uhranjenosti) na odgovarajućim analizatorima sastava tijela.

Savjetovanje provode 1 mag. nutricionizma, 1 dr. med. spec. javnog zdravstva te 1 prvostupnica sestrinstva. Svaki pacijent dobije primjer plana pravilne prehrane te pisane edukativne materijale. U 2024. smo zabilježili 182 prve posjete savjetovalištu, 99 kratkih savjetovanja te 243 antropometrijska mjerenja sastava tijela.

4.3. Javnozdravstvene akcije i predavanja

4.3.1. Javnozdravstvene akcije

Služba za javno zdravstvo u 2024. godini je obilježila sljedeće javnozdravstvene datume:

4.3.1.1. Dana 10. 02. 2024. godine Služba za javno zdravstvo u suradnji s Ligom protiv raka Zadar je na Narodnom trgu obilježila Dan mimoza - Nacionalni dan borbe protiv raka vrata maternice uz podjelu brošura i edukativnih materijala.

4.3.1.2. Dana 05. 03. 2024. godine Služba za javno zdravstvo je u suradnji sa Odjelom za gastroenterologiju OB Zadar organizirala prigodnu akciju povodom obilježavanja „Mjeseca svjesnosti o raku debelog crijeva“ u zgradi Poliklinike OB Zadar u prizemlju uz podjelu brošura i edukativnih materijala.

4.3.1.3. Dana 23. 03. 2024. godine Služba za javno zdravstvo je u suradnji s Europa Donnom Zadar i Ligmom protiv raka Zadar na Narodnom trgu obilježila Dan narcisa - Nacionalni dan borbe protiv raka dojke uz podjelu brošura i edukativnih materijala.

4.3.1.4. Dana 07. 04. 2024. godine sudjelovali smo s Zadarskom županijom u organizaciji Biciklijade od Branimira do Branimira koja se održala na relaciji Zadar-Nin-Zadar. Suradnja je uključivala izradu online obrasca za prijavu sudionika, prikupljanje prijave, popis sudionika na Branimirovoj obali.

4.3.1.5. Dana 29. 04. 2024. godine sudjelovali smo u obilježavanju 80 godina javnozdravstvenog djelovanja i 40 godina od osamostaljenja Zavoda za javno zdravstvo Zadar. Akcija je uključivala mjerenje tlaka i šećera u krvi, predstavljanje rada službi te podjelu promotivnih materijala.

4.3.1.6. Dana 10. 10. 2024. godine Liga protiv raka Zadar, Europa Donna Zadar i Služba za javno zdravstvo su obilježili Dan ružičaste vrpce i Mjesec borbe protiv raka dojke na štandovima u Zadru i Benkovcu uz podjelu brošura i edukativnih materijala.

4.3.2. Predavanja za javnost i za zdravstvene radnike

Djelatnici Službe su sudjelovali u promotivno edukacijskim događanjima. U sklopu predavanja sudionici su imali mogućnost izmjeriti sastav tijela na analizatoru građe tijela Tanita DC-360, te dobiti podatke o građi i sastavu svog tijela (BMI, udio mišićnog i masnog tkiva po regijama, te udio koštanog tkiva i vode).

4.3.2.1. Ažić Petrić Ana dr. med spec. javnog zdravstva održala je predavanje povodom „Mjeseca svjesnosti o raku debelog crijeva“- Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva - provedba programa u Zadarskoj županiji" u suradnji s doc. dr. sc. Melanijom Ražov Radas dr. med. specijalist opće interne medicine sub-specijalist gastroenterologije- "Kolorektalni karcinom - prevencija i rano otkrivanje" u općini Pakoštane, 11. 03. 2024. u Općinskoj vijećnici; u općini Poličnik, 12. 03. 2024. u Centru za razvoj i edukaciju i u općini Bibinje, 13. 03. 2024. u Društvenom centru Bibinje.

4.3.2.2. Petra Brok, mag. nutricionizma održala je predavanje: „Prevencija kardiovaskularnih bolesti i metaboličkog sindroma: teorija vs. Praksa“ na Stručno-znanstvenom skupu za nutricioniste/dijetetičare, liječnike, medicinske sestre i ostale zdravstvene djelatnike uključene u skrb o prehrani bolesnika, 15. 3. 2024. godine, OB Zadar, Poliklinika, Ljudevita Posavskog 7, 23000 Zadar. Tema 7. dana bolničke prehrane je utjecaj prehrane na kardio-metaboličke čimbenike rizika.

4.3.2.3. Ažić Petrić Ana dr. med spec. javnog zdravstva održala je predavanje povodom obilježavanja 80 godina javnozdravstvenog djelovanja i 40 godina od osamostaljenja ZJZ Zadar- Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva - provedba programa u Zadarskoj županiji" u suradnji sa doc. dr. sc. Melanija Ražov Radas dr. med. specijalist opće interne medicine sub-specijalist gastroenterologije- "Kolorektalni karcinom - prevencija i rano otkrivanje", 29. travnja 2024. u Gradskoj loži u Zadru.

4.3.2.4. Prim. Ljilja Balorda, dr. med. univ. mag. sanit. publ. spec. javnog zdravstva održala je predavanje sa temom "Onečišćenja i zagađenja iz zraka te njihov utjecaj na zdravlje" u sklopu radionice za lokalne dionike na projektu „AllerShield“ - Strengthening Crossborder Solutions for Managing Allergenic Plants and Enhancing Climate Resilience - HR-BA-ME00225, 26. 11. 2024. godine u hotelu A'Mare, ul. bana Josipa Jelačića 4a, Zadar.

4.4. Objavljeni radovi i publikacije u 2024. godini

4.4.1. Zdravstveno statistički ljetopis Zadarske županije za 2023. Zadar, 2024: Zavod za javno zdravstvo Zadar.

4.4.2. Brok P, Balorda Lj, Škrgatić M. Is nutritional screening necessary to maintain health and improve quality of life? 9th International Congress of Nutritionists, Zagreb 21-23. 11. 2024. knjiga sažetaka i e-poster.

4.5. Rad na web stranicama ZJZ Zadar

Djelatnici Službe redovito pripremaju edukativne članke, info-grafike te najave događanja za mrežne stranice Zavoda za javno zdravstvo Zadar kao i Facebook stranicu Zavoda.

4.5.1. Edukativni stručni članci

4.5.1.1. Ažić Petrić Ana dr. med. i Marija Škrgatić prof. Svjetski dan borbe protiv raka, 04. 02. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1144>.

4.5.1.2. Prim. Lj Balorda. Dan mimoza 2024., 09. 02. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1145>.

4.5.1.3. Petra Brok, mag. nutricionizma. Svjetski dan debljine, 04. 03. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1150>.

4.5.1.4. Prim. Lj Balorda. Dan narcisa 2024., 22. 03. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/home/dogadjanja/1165>.

4.5.1.5. Ažić Petrić Ana dr. med. Ožujak 2024. Mjesec svjesnosti o raku debelog crijeva. Dostupno na <https://www.zjz-zadar.hr/hr/home/dogadjanja/1149>.

4.5.1.6. Petra Brok, mag. nutricionizma. Pravilo savršene prehrane ne postoji, 14. 05. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1179>.

4.5.1.7. Petra Brok, mag. nutricionizma. Kako lakše podnijeti vruće ljetne dane - savjeti za prehranu, 19. 07. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1190>.

4.5.1.8. Petra Brok, mag. nutricionizma. Smokva - ljetna poslastica, 26. 08. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1191>.

4.5.1.9. Petra Brok, mag. nutricionizma. Povratak u školske klupe, 02. 09. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1194>.

4.5.1.10. Petra Brok, mag. nutricionizma. Uravnoteženi unos hrane – hormonska ravnoteža, 04. 11. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1208>.

4.5.1.11. Petra Brok, mag. nutricionizma. Svjetski dan šećerne bolesti, 12. 11. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1210>.

4.5.1.12. Petra Brok, mag. nutricionizma. Gluten "FREE ILI NE", 17. 12. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1217>.

4.5.2. Infografike i plakati:

4.5.2.1. Marija Škrgatić, prof., „Što srce voli“, 14.2.2024. Dostupno na Facebook stranicama Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

4.5.2.2. Marija Škrgatić, prof., „Mjesec svjesnosti o raku debelog crijeva“, 08. 03. 2024. Dostupno na: Facebook stranicama Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

4.5.2.3. Petra Brok, mag. nutr., Marija Škrgatić, prof., „Čarolija boja na tanjuru“, 28. 05. 2024. Dostupno na: Facebook stranicama Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

4.5.2.4. Marija Škrgatić, prof., „Preporuke za zaštitu od vrućina“, 10. 07. 2024. Dostupno na: Facebook stranicama Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

4.5.2.5. Petra Brok, mag. nutr., Marija Škrgatić, prof., „Savjeti za prehranu za vrijeme ljetnih dana“, 19. 07. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1190> i na Facebook stranicama Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

4.5.2.6. Petra Brok, mag. nutr., Marija Škrgatić, prof., „Smokva - ljetna poslastica (recept)“, 26. 08. 2024. Dostupno na: <https://www.zjz-zadar.hr/hr/zdrav-zivot/savjetovaliste-za-prehranu/1191>.

4.5.2.7. Petra Brok, mag. nutr., Marija Škrgatić, prof., „Šećerna bolest: što je dobro znati“, 15. 11. 2024. Dostupno na: Facebook stranicama Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

4.6. Služba i djelatnici

U Službi je u 2024. godini bilo zaposleno 6 djelatnica na puno radno vrijeme: 2 liječnice specijalistice javnog zdravstva, 1 prvostupnica sestrinstva, 1 prvostupnica sanitarnog ing., 1 magistra nutricionizma i 1 prof. soc. i pedagogije.

5. SLUŽBA ZA ŠKOLSKU I ADOLESCENTNU MEDICINU

Program specifičnih i preventivnih mjera zdravstvene zaštite za djecu i mladež školske dobi te redovite studente za 2024. godinu.

5.1. Sistematski pregledi - ukupno: 6 788

- prije upisa u prvi razred osnovne škole -1703 pregledanih učenika
- učenika 5 razreda osnovne škole (praćenje psihofizičkog razvoja) – 1 479 pregledanih učenika
- učenika 8. razreda osnovne škole (profesionalna orijentacija) – 1 623 pregledanih učenika
- razreda srednje škole (zdravstveni rizici, rizična ponašanja, prilagodba na S.Š. – 1 705 pregledanih učenika
- studenata na prvoj godini studija (zdravstveni rizici, navike i ponašanja, prilagodba na studij) – 278 pregledanih učenika

5.2.1. Namjenski pregledi: 1 129

- pregled i izdavanje potvrde za upis u srednju školu – 251
- pregled za prijem u đački ili studentski dom – 86
- pregled za upis u srednju, višu, visoku školu ili fakultet ako to zahtijeva odabir školovanja – 630
- pregled za potrebe vještačenja (ne uključuje primjereni oblik školovanja) – 56
- namjenski pregled prema indikaciji – 253

5.2.2. Kontrolni pregledi: 436

- nakon preventivnih pregleda prema medicinskoj indikaciji – 436

5.4. Zdravstvena i tjelesna kultura: 874

- pregled za prilagodbu nastave tjelesnog odgoja – 153
- timska sinteza za prilagodbu nastave tjelesnog odgoja – 45
- pregled prije natjecanja u školskim sportski takmičenjima – 669
- sistematski pregled sportaša – 7

5.3 Probiri (skrininzi) : 7 854

- proteinurija (urin test traka) – 81
- anemija – 51
- hiperkolesterolemija – 974
- ponašanje, socijalizacija i prilagodba na školu (drugo polugodište I. razreda O.Š.) – 114
- poremećaj vida na boje, vidna oštrina, učenika – 2 222
- mjerenje tjelesne težine, visine i indeks tjelesne mase za učenike 3. razreda O.Š. – 2 118
- pregled kralježnice, mjerenje tjelesne težine i visine za učenike 6. razreda O.Š. – 1 016
- poremećaj sluha (audiometrija) za učenike 7. razreda O.Š. – 1 278

5.5. Cijepljenje učenika prema kalendaru cijepljenja: 5 014

- razred osnovne škole - cijepljenje protiv ospica, zaušnjaka i rubeole (MPR) na pregledu za upis u prvi razred – 1 253
- cijepljenje protiv dječje paralize (IPV) tijekom prvog razreda, te docijepljivanje ako nisu redovito cijepljena – 1 107
- VIII. razred osnovne škole - cijepljenje protiv difterije, tetanusa i dječja paraliza (DI TE+ IPV) – 1 633
- završni razred srednje škole - provjera crijepnog statusa – 85
- nadoknada propuštenog cijepljenja po potrebi – 57
- cijepljenje protiv HPV-a preporučeno ali neobavezno u 8. razredu O.Š. – 744
- cijepljenje protiv HPV-a srednje škole i studenti – 135

5.6 Savjetovališni rad za učenike, roditelje, učitelje, profesore i stručne suradnike škole: 9 354

5.7. Rad u povjerenstvu za utvrđivanje primjerenog oblika školovanja: 1 472

5.8. Zdravstveni odgoj i promicanje zdravlja: 10 612

- I. razred osnovne škole - Pravilno pranje zubi po modelu – 1 180 učenika
- III. razred osnovne škole - Skrivene kalorije – 821 učenika
- V. razred osnovne škole - Promjene vezane uz pubertet i higijena - predavanja liječnika – 1 036 učenika, predavanje sestara - 824 učenika
- zdravstveni odgoj u osnovnim školama: samozaštita i briga za vlastito zdravlje – 2 388 učenika
- I. i II. razred srednje škole (predavanja) - Utjecaj spolno prenosivih bolesti na reproduktivno zdravlje – 610
- zdravstveni odgoj roditelja osnovne škole – 195 roditelja
- anketiranje učenika i studenata – 3 558

5.9. Zaštita i unaprjeđenje školskog okruženja: 213

- obilazak škola i fakulteta u svrhu provođenja plana i programa mjera - 162 obilaska
- nadzor nad školskom kuhinjom i higijensko sanitarnim uvjetima u školi - 51

5.10. Ostale aktivnosti: 249

- suradnja i koordinacija na razini primarne zdravstvene zaštite, sekundarne zdravstvene zaštite, međusektorska suradnja i suradnja s ostalim sudionicima u zdravstvenoj zaštiti – 24

6. SLUŽBA ZA MENTALNO ZDRAVLJE I PREVENCIJU OVISNOSTI

Služba je u 2024. godini provodila mjere iz područja zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti sukladno zakonskim odredbama i u skladu s nacionalnim strategijama kao i akcijskim planovima. Sve preventivne aktivnosti provodile su se kontinuirano na načelima univerzalne, selektivne i indicirane prevencije, a tretman prema medicinskoj indikaciji po principima integriranog pristupa sukladno suvremenim medicinskim saznanjima i doktrinama za suzbijanje ovisnosti te poštujući individualne potrebe korisnika.

Zaštita mentalnog zdravlja obuhvaćala je mjere i aktivnosti u nekoliko ključnih područja djelovanja: promociji i unapređenju mentalnog zdravlja, prevenciji, ranom prepoznavanju, liječenju i rehabilitaciji poremećaja ponašanja i poteškoća s mentalnim zdravljem. Aktivnosti su bile usmjerene prema cjelokupnoj populaciji, ali i specifične za određene populacijske skupine (rizične i vulnerabilne):

- Savjetovanje usmjereno zaštiti mentalnog zdravlja djece i adolescenata
- Rad na očuvanju mentalnog zdravlja djece i adolescenata s rizičnim ponašanjem
- Zaštita mentalnog zdravlja opće populacije s ciljem povećanja sposobnosti za sučeljavanje sa svakodnevnicom i savladavanje kriznih situacija te sprječavanje nastupa mentalnoga/duševnoga poremećaja
- Rano otkrivanje, dijagnostika i terapija djece i adolescenata s poremećajima ponašanja i problemima mentalnog zdravlja
- Rano otkrivanje, dijagnostika i terapija osoba s problemima mentalnoga zdravlja
- Rad s obiteljima i skrbnicima osoba s problemima mentalnoga zdravlja

Služba je kroz **prevenciju ovisnosti** kontinuirano skrbila o osobama koje imaju problema s konzumacijom psihoaktivnih supstanci (droge, alkohol, nikotin, lijekovi) i ponašajnim ovisnostima (kockanje, internet), kao i članovima njihovih obitelji:

- Individualni i obiteljski savjetodavni rad sa eksperimentatorima, konzumentima i ovisnicima o psihoaktivnim tvarima
- Provođenje individualnog psihijatrijsko–medicinskog tretmana, a po potrebi indiciranje nespecifične ili specifične farmakoterapije
- Provođenja supstitucijskog programa za zdravstveno neosigurane pacijente, za one koji nemaju odabranog liječnika primarne zdravstvene zaštite te za turiste u Službi
- Skrb za trudnice ovisnice o opijatima u suradnji s nadležnim odjelom bolnice
- Redovita testiranja urina na metabolite droga
- Aktivnosti usmjerene na prevenciju HIV - infekcije te infekcije hepatitisom B i C, u svrhu prevencije, ranog otkrivanja i upućivanja na liječenje ovisnika u suradnji s OB Zadar, praćenje liječenja ovisnika od Hepatitisa C
- Suradnja s vladinim i nevladinim organizacijama, udrugama građana, pomoć kod upućivanja u TZ
- Suradnja i zajedničke aktivnosti s institucijama iz područja zdravstva, socijalne skrbi i obrazovanja i suradnja sa lokalnom samoupravom
- Provođenje aktivnosti sukladno projektu „Rehabilitacija, resocijalizacija i društvena reintegracija ovisnika o drogama“ Vladinog Ureda za droge
- Nastavak suradnje s penalnim sustavom, Zatvorom, Uredom za probaciju, Općinskim i Županijskim državnim odvjetništvom i svim sudovima zbog provođenja izrečenih sudskih mjera i postpenalnog prihvata ovisnika i nastavka njihovog liječenja.

6.1. Epidemiološki podaci za 2024. godinu

Prema podacima HZZJ za 2023. godinu, stopa osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga na 100.000 stanovnika u dobi od 15 do 64 godine u Republici Hrvatskoj iznosila je 239,4 dok je za Zadarsku županiju iznosila 517,3/100.000 stanovnika. Stopa liječenih opijatskih ovisnika za Republiku Hrvatsku iznosila je 190,0/100.000 stanovnika dok je za Zadarsku županiju iznosila 486,7/100.000 stanovnika.

Ukupan broj pacijenata uključenih u tretman Službe zbog problema bolesti ovisnosti u 2024. godini bio je 567, od čega je njih 535 s prebivalištem u Zadarskoj županiji. Najveći broj osoba liječen je zbog ovisnosti o opijatima, njih 90%. Broj novih osoba u sustavu liječenja zbog opijatske ovisnosti je također kontinuiran - u 2024. godini registrirano je 7 novih opijatskih ovisnika, dok je ukupni broj novoregistriranih osoba 17.

Prosječna dob prvog javljanja na liječenje zbog opijatske ovisnosti u 2024. godini bila je 37 godina. Prosječna dob prvog javljanja na liječenje zbog zlorabe/ovisnosti bila je 31 godina. Najveći broj liječenih opijatskih ovisnika je u dobi između 40 i 54 godina. Najmlađi opijatski ovisnik ima 21 godinu, a najstariji 73 godine.

U 2024. godini, u tretmanu Službe je bilo 26 apsolutnih apstinenta iz Zadarske županije.

Tijekom 2024. godine pacijente se redovito upućivalo na testiranje na spolno prenosive bolesti te na daljnju obradu kod infektologa ili gastroenterologa. Tijekom 2024. godine je 119 osoba (članovi obitelji, partneri, prijatelji i sl.), kroz 353 dolazaka, bilo uključeno u obiteljski tretman s osobama koje su se javile na liječenje zbog zlorabe/ovisnosti.

Tablica 1. Pregled evidentiranih osoba koje su zatražile usluge u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti tijekom 2024. godine

Mjesto stanovanja	Ovisnost o drogama	Mentalno zdravlje	Broj osoba ukupno
Zadarska županija	535	1 032	1 567
Ostale županije	22	55	77
Stranci	10	1	11
Ukupno	567	1 088	1 655

Tablica 2. Ukupan broj dolazaka evidentiranih osoba u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti tijekom 2024. godine

Mjesto stanovanja	Ovisnost o drogama	Mentalno zdravlje	Broj dolazaka ukupno
Zadarska županija	3 230	5 375	8 605
Ostale županije	98	291	389
Stranci	67	1	68
Ukupno	3 395	5 667	9 062

Tablica 3. Broj liječenih osoba s prebivalištem u Zadarskoj županiji po spolu i dijagnozi u 2024. godini

Šifra bolesti po MKB-10	Muškarci	Žene	Ukupno
F00 – F09	8	25	33
F10	7	5	12
F11.2- F19.2 (ovisnici)	455	80	535
F12.1-F19.1 (konzumenti)	19	0	19
F20 - F99	209	389	598
Z00 - Z99	149	212	361

Ostale dg.	6	3	9
Ukupno	853	714	1 567

Tablica 4. Ovisnici i konzumenti po psihoaktivnom sredstvu s prebivalištem u Zadarskoj županiji u 2024. godini

Psihoaktivno sredstvo	Ukupno liječeni	Novoregistrirani		Umrli
		Broj	Udio (%)	
Opijati	497	7	1,41	20
Marihuana	9	2	22,2	0
Anksiolitici	2	1	50	0
Kokain	4	1	25	0
Psihostimulansi	4	2	50	0
Halucinogeni	0	0	0	0
Više psihoaktivnih tvari	38	4	10,5	0
Ukupno	554	17	3,1	20

Tablica 5. Usluge pružene u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u 2024. godini

Vrsta usluge	Broj
Individualni rad s korisnicima	13 758
Rad s obitelji korisnika	1 640
Liječnički pregledi	6 092
Psihološka obrada	542
Ispunjavanje Pompidou upitnika	572
Savjet s bolesnikom ili članom obitelji	10 368
Savjet telefonom bolesniku ili članu obitelji stručnog sadržaja	4 612
Testiranje urina na prisutnost droga i njihovih metabolita	2 846
Testiranje sline na prisutnost droga i njihovih metabolita	6
Testiranje alkokotestom na prisutnost alkohola	96
Pisanje izvještaja za CZSS, sudove, Ured za probaciju	101
Provedba javnozdravstvenih akcija	5
Provedba predavanja, edukacija, seminara/radionica, okruglih stolova	167
Broj prisutnih osoba	3 664
Broj predavanja, edukacija, seminara/radionica i okruglih stolova na kojima su sudjelovali djelatnici Službe	30

Izrada promotivnih materijala (br. artikala)	8
Priprema i distribucija materijala	222
Priprema i pisanje stručno-preglednog/popularno-edukativnog teksta	29
Izrada raznih analiza, planova i izvještaja rada službe (projekt, mjesečni i godišnji izvještaji te razni drugi za potrebe službe)	141
Konzultacije i koordinacije sa djelatnicima u zdravstvu i drugim resorima (CZSS, sudovi, obrazovne ustanove) osobno, putem e-maila i telefona	1 652
Sastanci (stručnog tima, sa djelatnicima u zdravstvu i drugim resorima CZSS, sudovima, obrazovnim ustanovama, povjerenstva)	103
Sudjelovanje u TV i radio emisijama/priopćenje medijima	11
Vrijeme utrošeno na terenski rad, obilazak škola i odlaske u druge institucije (min.)	27 376

6.2. Preventivne aktivnosti

- U sklopu projekta „**Sigurno ponašanje djece na internetu**“, djelatnice Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti su u 16 osnovnih škola održale predavanja učenicima šestih i sedmih razreda na temu „Ovisnost o Internetu“. Ukupno je obuhvaćeno 29 razrednih odjeljenja, odnosno 460 učenika.
- U 3 osnovne škole su provedene radionice na temu „**Vršnjačko nasilje**“. Ukupno je obuhvaćeno 9 odjeljenja petih razreda, odnosno 173 učenika.
- U sklopu programa „**Zdrav za 5**“ provodila su se predavanja na teme zlouporabe i ovisnosti o alkoholu, drogama i kockanju:
 - U 16 osnovnih škola su održana preventivna predavanja pod nazivom „**Nula promila**“ za učenice i učenike osmih razreda. Obuhvaćeno je ukupno 27 razrednih odjeljenja, odnosno 679 učenika.
 - U 1 osnovnoj i 6 srednjih škola je provedeno predavanje na temu „**Ovisnost i zlouporaba droga**“, čime je obuhvaćeno 40 razrednih odjeljenja prvih razreda, odnosno 755 učenika.
 - U 8 srednjih škola su održana predavanja učenicima drugih razreda na temu „**Kockanje - opasnost skrivena u zabavi**“. Predavanjima je obuhvaćeno 51 razredno odjeljenje, odnosno ukupno 1.171 učenika.
- U Zavodu za javno zdravstvo Zadar održano je predavanje na temu „**Aktivno slušanje**“, čime je obuhvaćeno ukupno 10 djelatnika ZZJZ
- U jednoj osnovnoj školi je među 30 roditelja djece osnovnoškolskog uzrasta provedeno predavanje na temu „**Psihološka otpornost - kako ju graditi**“. Navedeno predavanje provedeno je i na Stručnom skupu učitelja, nastavnika i profesora biologije, među 40 osoba.
- U suradnji s udrugom Porat održana su dva javna predavanja na temu „**Kockanje kod maloljetnika**“ u Biogradu na Moru i Benkovcu, među 10 odgojno-obrazovnih djelatnika.

6.3. Promocija mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti

a) Promocija mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti putem javnih akcija:

Prigodnim aktivnostima, a u suradnji sa svim relevantnim ustanovama i partnerskim udrugama obilježeni su: Dan ružičastih majica, 80 godina javnozdravstvenog djelovanja i 40 godina osamostaljenja Zavoda za javno zdravstvo Zadar, Međunarodni dan obitelji, Svjetski dan nepušenja, Dan prava osoba s duševnim smetnjama u Republici Hrvatskoj, Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama, Međunarodni dan svjesnosti o predoziranju, Svjetski dan prevencije samoubojstva, Svjetski dan Alzheimerove bolesti, Svjetski dan mentalnog zdravlja, Mjesec borbe protiv ovisnosti, dan Svete Lucije i Betlehemske svjetlo mira.

- **Dan ružičastih majica (28.02.2024.):**
 - među učenicima 5. i 6. razreda osnovnih škola Zadarske županije proveden je nagradni kviz na temu „Škola Mirnih srca“.
 - Objavljen je informativno edukativni članak na službenoj Web adresi i Instagram profilu Službe na temu Vršnjačkog nasilja.
 - Provedene su radionice na temu Vršnjačkog nasilja među 173 učenika petih razreda.
- 29. 04. 2024. god. je na Trgu Petra Zoranića provedena javnozdravstvena akcija povodom obilježavanja **80 godina javnozdravstvenog djelovanja i 40 godina osamostaljenja Zavoda za javno zdravstvo Zadar**. Djelatnici Službe za mentalno zdravlje su građanima dijelili informativne letke i promotivne materijale. Svi zainteresirani građani informirani su o negativnim posljedicama zlouporabe droga, kao i o ostalim temama vezanim za ovisnost i mentalno zdravlje.
- Povodom obilježavanja **Međunarodnog dana obitelji** 15. 05. 2024. god. djelatnici Službe sudjelovali su na okruglom stolu na temu: „Obitelj u sigurnom okruženju“ u suradnji sa Obiteljskim centrom Područne službe Zadarske.
- Povodom obilježavanja **Svjetskog dana nepušenja** (31. 05. 2024. god.) djelatnici Službe su proveli sljedeće aktivnosti:
 - Objavljeni su informativno edukativni članci i objave na službenoj Web adresi i Instagram profilu Službe.
 - Organiziran je nagradni kviz za žitelje Zadarske županije na temu „Mitovi i činjenice o pušenju“ s ciljem osvještavanja građana o štetnim posljedicama pušenja.
 - Proveden je intervju za Radio Antenu s ciljem osvještavanja građana o štetnim posljedicama pušenja i poticanja pozitivnih promjena u njihovim životima.
- Povodom obilježavanja **Dana prava osoba sa duševnim smetnjama** 06. 06. 2024. god. objavljen je informativno edukativni članak na službenoj Web adresi i edukativni sadržaj na Instagram profilu Službe.
- Povodom obilježavanja **Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe i nezakonitog prometa drogama** 26. 06. 2024. god. provedene su sljedeće aktivnosti:
 - u suradnji s PU Zadarskom te s partnerima i suradnicima na programu „Mreža zdravlja“, u Poliklinici Opće bolnice Zadar je provedena javnozdravstvena akcija namijenjena svim građanima Zadra i Zadarske županije.
 - Objavljen je edukativni članak na službenoj web stranici, kao i informativno – edukativna objava na Instagram stranici Službe.
- Povodom obilježavanja **Međunarodnog dana svjesnosti o predoziranju** 31. 08. 2024. god. objavljen je informativno edukativni članak na službenoj Web adresi i edukativni sadržaj na Instagram profilu Službe.
- Povodom obilježavanja **Svjetskog dana prevencije samoubojstva** 10. 09. 2024. god. objavljen je edukativni sadržaj na Instagram profilu Službe.
- Povodom obilježavanja **Svjetskog dana Alzheimerove bolesti** 21. 09. 2024. god. objavljen je edukativni sadržaj na Instagram profilu Službe.
- Povodom obilježavanja **Svjetskog dana mentalnog zdravlja** 10. 10. 2024. god. djelatnici Službe proveli su sljedeće aktivnosti:
 - Objavljeni su informativno edukativni članci na službenoj Web adresi i Instagram profilu Službe.
 - Organizirana je javnozdravstvena akcija na Benkovačkom sajmu. Akcijom je promoviran i rad Savjetovališta za mentalno zdravlje u Benkovcu, otvorenog u sklopu rada Službe, odnosno programa „Mreža zdravlja“, financiranog od strane Ministarstva zdravstva.
 - Za lokalne TV i radio emisije su dani intervjui informativno - edukativnog sadržaja.
- Od 15. 11. 2024. god. do 15. 12. 2024. god. djelatnici Službe su povodom obilježavanja **Mjeseca borbe protiv ovisnosti** proveli sljedeće aktivnosti:
 - Održana su dva javna predavanja na temu „Kockanje kod maloljetnika“ u Biogradu na Moru, u prostorijama Dislociranog centra Veleučilišta Baltazar i u Benkovcu, u Gradskoj knjižnici.
 - Proveden je edukativni nagradni kviz na temu „0 Promila“ među učenicama i učenicima 8. razreda osnovnih škola Zadarske županije. Kviz se sastojao od nekoliko edukativnih pitanja

i tekstualnog materijala, putem kojih su se učenici mogli educirati o alkoholu i njegovoj štetnoj uporabi.

- Provedena su predavanja na teme "0 Promila", Ovisnosti i zlorabe droga te kockanja među učenicima 8. razreda osnovnih škola te učenicima 1. i 2. razreda srednjih škola na području Zadarske županije
- Djelatnica Službe sudjelovala je na Stručnom skupu na temu "Razvoj sustava za evidenciju i tretman ovisnosti: Alkohol, Kockanje i Videoigre", u organizaciji tvrtke Alkaloid
- Djelatnica Službe sudjelovala je na 2. koordinativnom sastanku Pilot projekta uvođenja kućnih doza Naloksona, u organizaciji HZJZ-a.
- Djelatnici Službe sudjelovali su na Stručnim konzultacijama za rad s osobama s problemom ovisnosti o kockanju, u organizaciji Klinike za psihijatriju „Sveti Ivan“
- Djelatnica Službe sudjelovala je na koordinativnom sastanku Pilot projekta uvođenja kućnih doza Naloksona, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo
- Djelatnici Službe sudjelovali su na Stručnom skupu: Kako liječimo opijatske ovisnosti danas, u organizaciji tvrtke Alakloid
- Održana je kreativna radionica izrade „Kolačića sreće“ u suradnji s PU Zadarskom i učenicima Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole „Stanka Ožanića“ Zadar
- Djelatnici Službe sudjelovali su na 3. Simpoziju o problemu ovisničkog ponašanja mladih „Mladi i (ne)ovisni - Mladi i ekrani“, u organizaciji Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Dr. Andrija Štampar
- Provedena je javnozdravstvena akcija u prostorima Poliklinike OB Zadar u suradnji sa svim partnerima i suradnicima na programu „Mreža zdravlja“. Putem promotivnih štandova sa informativnim i promotivnim materijalima, svi zainteresirani građani su imali priliku dobiti informacije i savjete vezane uz teme ovisnosti i mentalnog zdravlja.
- Objavljeni su informativno edukativni sadržaji na službenoj Web adresi i Instagram profilu Službe.
- Za lokalne TV i radio emisije su dani intervjui edukativnog sadržaja.
- 13. 12. 2024. god. je djelatnica Službe sudjelovala u akciji obilježavanja **dana Svete Lucije**, zaštitnice dječjeg vida, koja je održana na Odjelu pedijatrije OB Zadar.
- 19. 12. 2024. god. osmero izviđača i izviđačica Udruge izviđača Zarus iz Zadra donijelo je **Betlehemske svjetlo mira** u Zavod za javno zdravstvo Zadar. Uručene su im promotivne nagrade za njihov rad i doprinos društvu.

b) Promocija mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti putem suradnje sa školama:

Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti svake godine nastoji uključiti učenice i učenike škola Zadarske županije u promotivne aktivnosti s ciljem poticanja angažmana mladih u borbi protiv ovisnosti te prevenciji problema s mentalnim zdravljem. Putem kreativnih aktivnosti mlade se nastoji informirati o tematici ovisnosti te ih motivirati na promišljanje i aktivno sudjelovanje u stvaranju boljih uvjeta i okoline za sigurno i zdravo odrastanje djece i mladih.

- U sklopu obilježavanja **Dana ružičastih majica** (od 01. veljače do 01. ožujka 2024. god.) među učenicima 5. i 6. razreda osnovnih škola Zadarske županije proveden je nagradni kviz na temu „Škola mirnih srca“. Kviz je organiziran s ciljem promicanja prevencije vršnjačkog nasilja te podizanja svijesti o važnosti očuvanja mentalnog zdravlja među mladima. U navedenoj aktivnosti je sudjelovalo ukupno 25 razrednih odjeljenja, odnosno oko 500 učenika koji su kvizu pristupili pod vodstvom njihovih razrednica/razrednika.
- U sklopu obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti (15. 11. 2024. god. do 15. 12. 2024. god.) proveden je nagradni kviz na temu „0 Promila“ među učenicima 8. razreda osnovnih škola Zadarske županije. Edukativni kviz osmišljen je s ciljem osvještavanja učenika o štetnim utjecajima alkohola. U navedenoj aktivnosti sudjelovalo je ukupno 7 razrednih odjeljenja, odnosno oko 140 učenika koji su kvizu pristupili pod vodstvom njihovih razrednica/razrednika.
- U sklopu II. komponente projekta „Zdrav za 5“, u organizaciji Policijske uprave zadarske, Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti ZJZ Zadar i stručne službe Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole „Stanka Ožanića“, u poljoprivrednoj školi je održana kreativna radionica izrade „kolačića sreće“. U radionici je sudjelovalo oko 25 učenika prvih

razreda pod vodstvom ravnateljice sa stručnim suradnicima i profesorima. Koordinatorice projekta iz PU zadarske i Zavoda za javno zdravstvo, ukazale su na ciljeve projekta Zdrav za 5, štetnost i kažnjivost konzumiranja sredstava ovisnosti i na važnost planiranja i očuvanja zdrave životne okoline, te na važnost uključivanja svakog pojedinca u lokalnoj zajednici u stvaranju zdravog i čistog okoliša za sigurno odrastanje djece i mladih i kvalitetno provođenje njihovog slobodnog vremena.

6.4. Savjetodavni i edukacijski rad s djelatnicima škola

U 2024. godini su održavani redovni telefonski kontakti i sastanci sa stručnim službama osnovnih i srednjih škola zbog upućivanja djece i njihovih roditelja/skrbnika u Savjetovališta, praćenja djece već uključene u tretman te organizacije edukativnih predavanja i radionica.

U periodu od 01. 01. 2024. god. do 31. 12. 2024. god. održana su ukupno 22 sastanaka sa djelatnicima stručnih službi osnovnih i srednjih škola Zadarske županije zbog suradnje na preventivnim aktivnostima u 2024. god. te uključivanju djece s rizičnim ponašanjima u Savjetovalište Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti. Sastancima je obuhvaćeno 20 stručnih suradnika osnovnih i srednjih škola Zadarske županije.

Kroz izvještajno razdoblje su redovito održavani sastanci i konzultacije s djelatnicima Službe za školsku medicinu ZIJ Zadar radi pravodobnog uključivanja učenika koji iskazuju probleme s mentalnim zdravljem i eksperimentiranjem sredstvima ovisnosti u tretman Službe.

6.5. Jačanje kapaciteta Službe

Redovitim sudjelovanjem djelatnika Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti na edukacijama, edukativnim seminarima, okruglim stolovima, stručnim skupovima, konferencijama te simpozijima u području prevencije ovisnosti, unapređenja mentalnog zdravlja te krvlju i spolno prenosivih bolesti, nastoji se povećati razina stručnosti i znanja stručnjaka u javnozdravstvenom sustavu uključenih u sustav suzbijanja zlouporabe droga i ovisnosti te u rad na području mentalnog zdravlja.

U 2024. godini, djelatnice i djelatnici Službe su sudjelovali na sljedećim edukacijama:

- Edukacija iz Realitetne terapije i teorije izbora - Udruga za realitetnu terapiju RH (HURT)
- Preddiplomski studij sestrinstva na Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu.
- 15. 02. - 16. 02. 2024. god. Edukacija HZJZ: Psihosocijalni i tretmanski aspekti ovisnosti o kockanju.
- 21. 03. - 22. 03. 2024. god. Edukacija HZJZ: Psihosocijalni i tretmanski aspekti ovisnosti o kockanju.
- 05. 04. 2024. god. sudjelovanje na Međunarodnoj edukaciji u sklopu programa „Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“ na temu „Psihijatrijsko vještačenje žrtve u teoriji i praksi“ u organizaciji Udruge „ZvoniMir“ u Gradskoj knjižnici Zadar.
- 16. 04. 2024. god. sudjelovanje na međužupanijskom stručnom vijeću prehrane za Istarsku, Ličko - senjsku, Primorsko - goransku i Zadarsku županiju na temu: „Psihološka otpornost“, u organizaciji Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole Stanka Ožanića u Zadru.
- 25. 04. - 26. 04. 2024. god. Edukacija HZJZ: Psihosocijalni i tretmanski aspekti ovisnosti o kockanju.
- 29. 04. 2024. god. sudjelovanje na predavanju pod nazivom: „Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva“ u organizaciji Zavoda za javno zdravstvo Zadar i Opće bolnice Zadar, u Zadru.
- 06. 05. 2024. god. i 03. 11. 2024. god. sudjelovanje na Edukaciji za primjenu WISC-IV-HR testa - instrumenta 3. dan u organizaciji Naklade Slap, u Zagrebu (Online).
- 06. 05. 2024. god. sudjelovanje na tematskoj edukaciji iz područja suzbijanja zlouporabe droga u organizaciji Pravosudne akademije u suradnji sa službama za suzbijanje zlouporabe droga HZJZ-a, državnim odvjetništvom, MP i MUP, u Zagrebu.

- 13. 05. 2024. god. sudjelovanje na edukativnom predavanju pod nazivom „Grafologija - fascinantni alat za uvid u ljudsku podsvijest“ u Gradskoj knjižnici Zadar
- 16. 05. - 18. 05. 2024. god. sudjelovanje na tečaju trajnog medicinskog usavršavanja. „MODERNA EPIDEMIOLOGIJA“: Brzo postojeće znanje i nove perspektive.
- 22. 05. 2024. god. djelatnice Službe sudjelovanje na stručnom usavršavanju za PT i savjetovanje, Neuroznanost i medicina u službi razumijevanja RT.
- 23. 05. 2024. god. - 24. 05. 2024. god. sudjelovanje na Stručnom skupu pod nazivom: XV ECPD međunarodna specijalistička škola, suvremena dostignuća u prevenciji, liječenju i rehabilitaciji bolesti ovisnosti sa glavnom temom – Bolesti ovisnosti i nasilje - Uloga obitelji i društva, u organizaciji ECPDA, Regionalnog centra za Razvojne Studije Pula, u Puli.
- 12. 06. 2024. god. sudjelovanje na predavanju „Aktivno slušanje“ u organizaciji Zavoda za javno zdravstvo Zadar, u Zadru.
- 18. 06. 2024. god. sudjelovanje na Godišnjem sastanku Službi na temu: „Godišnji sastanak sa službama za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti županijskih zavoda za javno zdravstvo u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu.
- 20. 06. 2024. god. sudjelovanje na Dvodnevnoj tematskoj multidiscipliniranoj raspravi na temu: „Obitelj kao radno mjesto: istraživanja i javne politike“ u organizaciji Odjela za Sociologiju, Sveučilište Zadar.
- 19. 09. 2024. god. sudjelovanje na okruglom stolu na temu: Alzheimerova prevencija danas: Istine i zablude vezane za nju, u organizaciji Savjeta za zdravlje Zadarske županije i Psihijatrijske bolnice Ugljan, u Zadru.
- 16. 09. 2024. god. sudjelovanje na Stručnom skupu, Nacionalna Reitox akademija o znanstveno – utemeljenoj prevenciji, u organizaciji Hrvatskog Zavoda za javno zdravstvo i Agenciji za droge Europske unije (EUDA), Hotel Academia Zagreb.
- 02. 10. - 04. 10. 2024. god. predstavljanje rada savjetovališta za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u gradovima i općinama Zadarske županije na 29. Jesenskom poslovnom sastanku Hrvatske mreže zdravih gradova, u organizaciji Hrvatske mreže zdravih gradova, u Zadru
- 15. 10. 2024. god., 29. 11. 2024. god., 19. 12. 2024. god. sudjelovanje na koordinativni sastanku Pilot projekta uvođenja kućnih doza Naloksona, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu (online).
- 16. 10. - 18. 10. 2024. god. sudjelovanje na Nacionalnoj konferenciji o ovisnostima “Ovisnost 2030. Politika struka i praksa: Idemo li u istom smjeru?“, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Šibeniku.
- 30. 10. 2024. god., 08. 11. 2024. god., 29. 11. 2024. god., 11. 12. 2024. god. sudjelovanje na Stručnim konzultacijama za rad s osobama s problemom ovisnosti o kockanju u organizaciji Klinike za psihijatriju „Sveti Ivan“ (online).
- 05. 11. 2024. god. sudjelovanje na Stručnom skupu učitelja nastavnika i profesora biologije za osnovne i srednje škole, u Zadru.
- 25. 11. i 26. 11. 2024. god. sudjelovanje na Stručnom skupu na temu: Razvoj sustava za evidenciju i tretman ovisnosti: Alkohol, Kockanje i Videoigre, u organizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Zagrebu.
- 29. 11. - 30. 11. 2024. god. sudjelovanje na Stručnom skupu na temu: Kako liječimo opijatske ovisnosti danas, u organizaciji Alkaloid d.o.o., u Metkoviću.
- 05. 12. 2024. god. sudjelovanje na 3. Simpoziju o problemu ovisničkog ponašanja mladih „Mladi i (ne)ovisni - Mladi i ekrani, u organizaciji Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, u Zagrebu (online).

6.6. Projekti i programi

- **Mreža zdravlja - multikomponentni program prevencije, liječenja i smanjenja štete u području ovisnosti i ponašajnih ovisnosti**

Nositelj programa „Mreža zdravlja“ je Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, s partnerima Udrugom Porat, Terapijskom zajednicom Mondo Nuovo, Klubom liječenih alkoholičara Zadar te Udrugom Zajedno. Program se provodi od početka 2024. godine a financira se u okviru raspoloživih sredstava RH iz dijela prihoda od igara na sreću u području u području prevencije ovisnosti i ponašajnih ovisnosti. Temelji se na psihosocijalnom tretmanu i dijagnostici osoba sa problemima mentalnog zdravlja, prevenciji mentalnih poremećaja i ovisnosti te izvanbolničkom liječenju i rehabilitaciji ovisnika u Benkovcu, Biogradu n/m, Gračacu, Obrovcu, Pagu i Zadru kroz savjetovališta mentalnog zdravlja. Opći cilj programa „Mreža zdravlja“ je doprinijeti unapređenju mentalnog zdravlja, prevenciji i sprječavanju bolesti ovisnosti te sprječavanju nastanka i širenja spolno i krvlju prenosivih bolesti među žiteljima Zadarske županije. U razdoblju provedbe projekta od 01.01.2024. do 31.12.2024., u Savjetovalištim mentalnog zdravlja u gradovima Benkovcu, Biogradu na moru, Gračacu, Obrovcu i Pagu, aktivnostima je obuhvaćeno 318 osoba. U izvanbolničko liječenje ovisnosti u navedenim savjetovalištim uključile su se 82 osobe. U Savjetovalištu mentalnog zdravlja u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti aktivnostima je obuhvaćeno 1.259 osoba. Od siječnja 2024. pa do kraja izvještajnog razdoblja provedeno je 488 telefonskih te 49 on-line savjetovanja. Nadalje, aktivnostima Savjetovališta za HIV obuhvaćeno je 57 osoba te pruženo 113 savjetovanja osobama u riziku i zaraženima HIV-om ili Hepatitisom B i C, kao i savjetovanja vezano uz druge spolno prenosive bolesti poput HPV-a, sifilisa, klamidije i gonoreje. Aktivnostima Udruge Porat u suradnji sa Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, izravno je obuhvaćeno 28 osoba, dok su aktivnostima u suradnji s TZ Mondo Nuovo obuhvaćene 2 osobe. Aktivnostima u suradnji s Udrugom Zajedno, kroz 5 stručnih konzultativnih i edukativnih radionica na teme rada s osobama s problemima ponašajnih ovisnosti, obuhvaćeno je 10 djelatnica i djelatnika Službe. Predavanjima i edukativnim radionicama na teme ovisnosti, mentalnog zdravlja i spolno i krvlju prenosivih bolesti sveukupno su obuhvaćene 3.476 osobe, od čega 3.263 djece i mladih, 30 roditelja, oko 143 odgojno – obrazovna djelatnika te 40 zdravstvenih djelatnika i studenata Veleučilišta za zdravstvene studije u Zadru. Dodatno je u sklopu obilježavanja Dana Ružičastih majica kroz edukativni kviz obuhvaćeno oko 500 učenika osnovnih škola, dok je u sklopu obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti edukativnim kvizom „0 promila“ obuhvaćeno oko 140 učenika osnovnih škola. Uz njih, neizravnim korisnicima možemo smatrati i liječnike obiteljske medicine te stručne djelatnike Hrvatskog zavoda za socijalni rad, s kojima je održavana kontinuirana suradnja kroz konzultacije i sastanke. Opća populacija građana (preko 5.000 osoba) informirana je o aktivnostima projekta putem promotivnih aktivnosti i suradnje s medijima kojima je svrha educiranje šire javnosti o problemima vezanima uz mentalno zdravlje.

- **Program „Trening životnih vještina“**

Trening životnih vještina (u daljnjem tekstu TŽV) je program univerzalne prevencije rizičnih ponašanja (pušenja, alkohola i zlouporabe droga) namijenjen učenicima osnovnih škola, koji za cilj ima smanjenje učestalosti i intenziteta konzumiranja sredstava ovisnosti, kao i odgodu prvog konzumiranja. Za razliku od tradicionalnih programa prevencije koji se temelje na pružanju informacija, TŽV se temelji na razvoju osobina i uvježbavanju vještina koje su se u dosadašnjim istraživanjima pokazale važnim u sprječavanju razvoja ovisničkog ponašanja. Program je u cijelosti preuzet od Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo Primorsko - goranske županije, a autor mu je dr. Gilbert J. Botvin. TŽV se u Zadarskoj županiji kontinuirano provodio od 2010. do 2017. godine u sklopu Plana za zdravlje stanovnika Zadarske županije, nakon čega je uslijedila dvogodišnja stanka. Do tada je projektom obuhvaćeno sedam generacija djece 6. i 7. razreda osnovne škole, odnosno oko 22 000 učenika. Školske godine 2019/2020 se program provodio među učenicima 5. i 6. razreda osnovne škole, dok je 2022/2023 god. programom obuhvaćena mlađa generacija učenika, odnosno 3. i 4. razredi osnovnih škola. U šk. godini 2024/2025. program se provodi među učenicima 3., 4., 5. i 6. razreda. U program se ove godine uključilo svih 37 osnovnih škola Zadarske županije, odnosno 5.584 učenika te 361 voditelj. Nositelj programa je Zavod

za javno zdravstvo Zadar - Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, a program su omogućili Zadarska županija i Grad Zadar.

Partnerstvo na projektima

Program PoMoZi Da je razvijen u sklopu projekta Živjeti zdravo Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, sufinanciranog iz Europskog socijalnog fonda. Osnovni cilj programa je unaprijediti zdravstvenu pismenost učitelja, nastavnika te svih drugih odgojno-obrazovnih djelatnika u području mentalnog zdravlja djece i mladih te ih osposobiti za pružanje psihološke prve pomoći i podrške učenicima. Tijekom travnja 2024. godine, dvije djelatnice Službe su među 22 odgojno obrazovna djelatnika (13 iz osnovnih te 9 iz srednjih škola Zadarske županije) održale drugu trodnevnu edukaciju napredne razine edukativnog programa PoMoZi Da te jednu jednodnevnu edukaciju 3P mentora u suradnji s HZJZ-om i UNICEFOM. Trodnevnom edukacijom napredne razine polaznici su postali dio mreže educiranih 3P mentora u školama (3P označava korake pružanja psihološke prve pomoći djeci i mladima tijekom neposrednog razgovora: tri osnovna koraka koji počinju slovom P - Pristupi, Podrži i Potakni).

Služba već dugi niz godina sudjeluje kao partner u programu „**Minus virus**“ nositelja Udruge Porat. Radi se o programu smanjenja štete s kojim se provodi podrška intravenoznim korisnicima droga s ciljem smanjenja rizika od infekcije Hepatitisom B i C i HIV-om razmjenom šprica i distribucijom aseptičnog materijala, savjetovanjem i davanjem smjernica za zdravlje i javljanje na liječenje. Prilikom aktivnosti podjele i zamjene sterilnog pribora u prostorijama udruge, članovi udruge Porat motiviraju ovisnike van sustava za uključanje u psihosocijalni tretman Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Zadar. Također, u sklopu aktivnosti čišćenja i zbrinjavanja infektivnog otpada, uništavanje infektivnog otpada se vrši u partnerstvu sa Zavodom za javno zdravstvo Zadar.

Služba također djeluje kao partner u provedbi projekta „**Znam što hoću, znam što mogu!**“ nositelja Udruge Porat. Radi se o trogodišnjem projektu prevencije svih oblika ovisnosti, jačanja i razvoja socijalnih vještina i obiteljskih veza te poboljšanja kognitivnih procesa i ponašanja u životnim izazovima kroz grupni rad i edukaciju rizične skupine djece. Osim Službe, partneri u provedbi projekta su i Centar za socijalnu skrb Zadar te Terapijska zajednica Mondo Nuovo.

Program „**Siguran izlazak**“ Udruge Porat je program smanjenja štete putem informiranja i senzibiliziranja korisnika psihoaktivnih tvari o zdravstvenim rizicima, efektima, posljedicama konzumiranja i rekreativnog korištenja klupskih droga kod mladih osoba. Putem aktivnosti programa provodi se informiranje mladih osoba i o odgovornom seksualnom ponašanju. S osobljem u klubovima/barovima rade se treninzi za pružanje prve pomoći u slučaju incidenata te se osiguravaju mjesta za odmor *cooling zone*. U navedenom programu od 2023. godine kao partner sudjeluje i Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti ZJZ Zadar.

Služba za mentalno zdravlje također je partner u provedbi projekta „**Pozitivna mama, pozitivan tata!**“ Terapijske zajednice Mondo Nuovo, uz partnera Udrugu Porat. Opći cilj projekta je osnaživanje roditelja u obavljanju njihovih roditeljskih odgovornosti i kapaciteta s naglaskom na prevenciju sredstava ovisnosti.

Uključi se! je trogodišnji projekt resocijalizacije s kojim se provodi psihosocijalna podrška liječenih ovisnika nakon završenog tretmana u terapijskoj zajednici ili penalnoj ustanovi te informiranje o mogućnostima školovanja i zapošljavanja, radi lakše prilagodbe u društvu s ciljem održavanja apstinencije i uspješne resocijalizacije. Nositelj projekta je Udruga Porat, s partnerima ZJZ Zadar – Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Zadar, Pučko otvoreno učilište Zadar, Pučko otvoreno učilište Procesor i Terapijska zajednica Mondo Nuovo.

Služba je također partner u projektu Terapijske zajednice Mondo Nuovo pod nazivom „**Čuvaj svoje zdravlje**“ u sklopu kojega se održavaju radionice socijalnih vještina za djecu i mlade te psihološko savjetovanje i individualni rad s djecom i mladima s poremećajima u ponašanju i njihovim roditeljima.

Projekt je financiran od strane Grada Zadra i Zadarske županije, a provodi se na području grada Zadra i Benkovca.

6.7. Zdravstveno informiranje i suradnja s medijima na području zaštite mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti

U svrhu upoznavanja javnosti sa radom Službe te povećanja znanja i svjesnosti o važnosti mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti, izrađeni su informativni i promotivni materijali u tiskanom i elektronskom obliku. U 2024. godini su tiskani i distribuirani sljedeći promotivni materijali: majice, kišobrani, ruksaci, torbe, USB-flash memorije i magneti, a uz navedene materijale distribuirani su i materijali tiskani u 2023. godini: anti-stresne loptice, kutijice za prvu pomoć i letci. Ažurirana je web stranica www.mentalnozdravlje.com.hr. kao i Instagram stranica Službe „mentalno zdravlje za sve“. Na web stranici je u 2024. godini objavljeno ukupno 17 edukativno informativnih tekstova vezanih uz teme ovisnosti, mentalnog zdravlja te ostalih relevantnih informacija vezanih uz aktivnosti Službe. Na Instagram stranici Službe je objavljeno 12 objava, također vezanih uz tematiku ovisnosti, mentalnog zdravlja te raznih aktivnosti koje se provode u sklopu rada Službe. Javnozdravstvene akcije provedene povodom obilježavanja Obljetnice Zavoda za javno zdravstvo Zadar, Svjetskog dana nepušenja, Međunarodnog dana borbe protiv zlorabe droga i nezakonitog prometa drogama, Svjetskog dana mentalnog zdravlja i Mjeseca borbe protiv ovisnosti popraćene su svim značajnijim lokalnim medijima (Zadarski.hr, Zadarski list, Slobodna Dalmacija, HRT radio Zadar, Diadora TV).

7. SLUŽBA ZA MIKROBIOLOGIJU I PARAZITOLOGIJU

7.1. Ocjene vanjskih tijela i unutarnje neovisne ocjene

U listopadu 2024. godine Službu je kao referentno mjesto i centar za dijagnostička rješenja BD MAX, BD MGIT, BD BACTEC, BD PHOENIX i BD VIPER sustave tvrtke BD & Company za područje jugoistočne Europe, posjetila delegacija mikrobiologa iz Republike Mađarske, sastavljena od voditelja mikrobioloških laboratorija svih većih centara. Prema usmenim komentarima liječnika mikrobiologa posjet je bio iznimno uspješan.

U listopadu 2024. godine provedena je ocjena osposobljenosti od strane Hrvatske akreditacijske agencije fleksibilnog područja akreditacije prema zahtjevima novog izdanja norme 15189:2022 za slijedeće pretrage:

1. Određivanje IgG protutijela na *Toxoplasma gondii* ELFA metodom na miniVIDAS aparatu:
 - SOP - TOXO-IgG 5.5/1
 - Sop - TOXO-IgM 5.5/2
 - SOP - TOXO-Avidity 5.5/25
2. Određivanje IgG protutijela na Cytomegalovirus ELFA metodom na miniVIDAS aparatu:
 - SOP - CMV-IgG 7.3/3
 - SOP - CMV-IgM 7.3/4
 - SOP - CMV-IgG Avidity 7.3/26
3. Određivanje markera HBsAg Hepatitis B virusa, ukupnih anti-HBs protutijela na Hepatitis B virus, markera Anti HBc IgM na Hepatitis B virusa i markera ukupnih anti-HBc protutijela na Hepatitis B virus ELFA metodom na miniVIDAS aparatu:
 - SOP - HBs-Ag 5.5/29
 - SOP - Anti HBs-Total 5.5/30
 - SOP - Anti HBc-IgM 5.5/31
 - SOP - Anti HBc-Total 5.5/32

4. Dokazivanje RNA SARS CoV-2 molekularnom RT-qPCR metodom:
 - SOP – qPCR - BD SARS CoV-2/FLU A/B 7.3/44
5. Dokazivanje DNA pojedinačnih genotipova humanog papiloma virusa visokog rizika 16, 18, 31, 45, 51, 52 te grupa HPV HR 33/58, 35/39/68 i 56/59/66 RT-qPCR metodom:
 - SOP – qPCR VIPER- HPV HR 5.5/58
6. Dokazivanje DNA Chlamydia trachomatis i Neisseria gonorrhoeae
7. Mikrobiološka dijagnostika infekcija uzrokovanih bakterijom *Clostridioides difficile*:
 - SOP – CDIFF - GDH 7.3/38
 - SOP – CDIFF - toxin A/B 7.3/39
 - SOP – CDIFF - qPCR 5.5/40

Temeljem rezultata provedenog ocjenjivanja utvrđena je osposobljenost Službe za mikrobiologiju i parazitologiju za provedbe postupka u prijavljenom području akreditacije bez danih preporuka, prilika za poboljšanje i nesukladnosti.

U rujnu 2024. proveden je audit na Odjelu za primarno sterilne uzorke od strane Odjela za transfuziju OB Zadar kojim je ocjenjena provedba testiranja krvnih pripravaka. Provedbom ocjene nije dana prilika za poboljšanje ni nesukladnost.

Tijekom 2024. godine provedene su unutarnje neovisne ocjene u cilju ocjene postojećeg sustava prema zahtjevima nove norme HRN EN ISO 15189:2022 i uvođenja potrebnih promjena. S tim u vezi odgovorno osoblje je provelo 19 sistematičnih audita vezano za sustav upravljanja kvalitetom te 6 proceduralnih audita.

7.2. Unutarnja i vanjska kontrola sa ciljem osiguravanja valjanosti rezultata ispitivanja

Unutarnje mjere kontrole kvalitete provode se uporabom referentnih materijala, ponavljanjem ispitivanja istom metodom, ponavljanjem ispitivanja različitim metodama, primjenom kontrolnih karti i uporabom slijepih proba/nepoznatih uzoraka.

Vanjska kontrola kvalitete za 2024. godinu uspješno je provedena kroz programe vanjske procjene kvalitete:

- United Kingdom National External Quality Assessment Service (UK NEQAS) za deset različitih shema kontrole iz područja kliničke mikrobiologije (bakteriologije i virusologije za područje uzgojnih metoda, seroloških metoda metoda molekularne dijagnostike).
- European Antimicrobial Resistance Surveillance Network (EARS - Net)

Unutarnja kontrola kvalitete provedena je u skladu s aktivnostima definiranim u planovima:

- Plan unutarnje kontrole kvalitete
- Plan kontrole hranjivih podloga
- Plan kontrole uvjeta okoline
- Plan kontrole rada osoblja

Analizom rezultata provedenih kontrola utvrđeno je da je unutarnja i vanjska kontrola uspješno provedena te da su svi procesi koji utječu na rezultate ispitivanja bili pod kontinuiranim nadzorom.

7.3. Promjene u području rada i osoblju

Tijekom 2024. godine provedeno je 161.136 pretraga od čega:

- 29.283 za bolničke pacijente,
- 33.872 za sanitarne iskaznice,
- 94.572 za ambulantne pacijente - osiguranike HZZO-a te
- 3.409 pretraga provedenih kroz sustav samoplatitelja, ugovornih partnera i privatnih ustanova.

Tijekom 2024. godine Služba je uvela nove molekularne metode za dokazivanje uzročnika zaraznih bolesti:

- Dokazivanje DNA Adenovirusa qPCR metodom
- Dokazivanje DNA Bocavirusa qPCRmetodom
- Dokazivanje RNA Metapneumovirusa RT-qPCRmetodom
- Dokazivanje RNA virusa Parainfluenzae RT-qPCRmetodom

U svrhu poboljšanja skrbi za pacijente Služba je nabavila panele sa proširenim spektrom antibiotika za određivanje osjetljivosti višestruko rezistentnih organizama na BD Phoenix M50 aparatu:

- panel za gram - pozitivne bakterije PMIC - 96
- panel za gram - negativne bakterije NMIC - 474

Od prosinca 2024. godine Služba za mikrobiologiju i parazitologiju sudjeluje u projektu BEFORE TIME (HR-BA-ME00194) u okviru Interreg VI-A IPA Programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2021. - 2027. Glavni cilj projekta je povećati prevenciju i rano otkrivanje raka vrata maternice te su u vezi s tim provedene pripremne radnje kako bi laboratorij bio spreman za provedbu takovog projekta.

Temeljem Odluke Ministarstva zdravstva RH o proširenju Mreže javne zdravstvene službe za primarnu, sekundarnu i tercijarnu razinu zdravstvene djelatnosti, Zadarskoj je županiji odobren četvrti tim u Službi za mikrobiologiju i parazitologiju te je u skladu s tim raspisan natječaj za dr. med. spec. medicinske mikrobiologije s parazitologijom/ klinički mikrobiolog na koji se nitko nije javio.

U svrhu promicanja racionalnog korištenja resursa i racionalnog pristupa mikrobiološkoj dijagnostici Voditeljica službe Ivanka Matas, dr. med. spec. mikrob. održala je predavanje na temu „Racionalni pristup mikrobiološkoj dijagnostici“ na 125. sjednici Stručnog vijeća OB Zadar održanoj 29. travnja 2024. godine.

U svrhu poboljšanja predanalitičke faze mikrobioloških ispitivanja Voditeljica službe Ivanka Matas, dr. med. spec. mikrob. održala je predavanje na temu „Kritične točke u predanalitičkoj fazi mikrobioloških ispitivanja“ u sklopu stručnog skupa u organizaciji HKMS održanog 21. studenog 2024. godine.

Ivanka Matas, dr. med. spec. mikrob. i Biljana Perica, mag. san. ing. sudjelovale su kao predavači na trodnevnom seminaru u organizaciji HMD „Implementacija i primjena norme HRN EN ISO 15189:2022“, a obzirom na dugogodišnje iskustvo i znanje u području sustava upravljanja kvalitetom u medicinskim laboratorijima.

7.4. Upravljanje rizicima

U Službi je tijekom 2024. godine provedena procjena rizika radi provedbe potrebnih radnji za smanjenje opasnosti od nastanka štetnih posljedica po pacijente.

Proces upravljanja rizicima temelji se na:

- normi HRN ISO 31000:2012 (ISO 31000:2018) Upravljanje rizicima - Načela i smjernice,
- CLSI dokumentu EP23 Quality Control Based on Risk Management
- normi Medicinski laboratoriji - Primjena upravljanja rizicima u medicinskim laboratorijima (ISO 22367:2020; EN ISO 22367:2020)

Procjena rizika provodi se za ispitne metode, ključne procese, za upravljanje promjenama te nepristranost u postupcima ispitivanja, nabave i ugovaranja. Shodno nalazima procjene rizika napravljen je Plan praćenja indikatora kvalitete za sve kritične točke odnosno provedba postupaka unutarnje/vanjske kontrole na istima te Plan neprekidnog poboljšavanja kod uočenih prilika za poboljšavanje.

7.5. Indikatori kvalitete

Služba je definirala bitne indikatore kvalitete kako bi nadgledala kritične točke pred-analitičkih, analitičkih i post-analitičkih procesa te ostalih procesa u Službi.

Laboratorijski TAT (turnaround time) - vrijeme od zaprimanja uzorka u laboratorij do završetka nalaza je određen za sve mikrobiološke pretrage koje se provode u Službi i tijekom 2024. godine je bio u skladu sa zadanim vrijednostima.

Služba je u 2024. godini pratila ukupno 7 pred-analitičkih, 6 analitičkih, te 2 post-analitička indikatora.

Rezultati praćenja indikatora kvalitete su analizirani, izrađena su izvješća i po potrebi su poduzete posljedične radnje.

7.6. Kontinuirana poboljšanja - ostvareni ciljevi

Služba je u cilju poboljšanja uvjeta rada i kvalitete provedbe ispitivanja nabavila opremu iz vlastitih i sredstava za decentralizirane funkcije i to:

- Pisač za označavanje Petry ploča
- Uređaj za barkod označavanje uzoraka
- Klipne pipete
- Uredske stolice
- provedena je reparacija aparata CISA za dekontaminaciju infektivnog materijala
- Centrifuga
- Ekran za pružanje informacija o predanalitičkim aktivnostima
- Laboratorijski stolac
- Disk dispensori za antibiotike
- Laboratorijska miješalica
- Denzitometar
- BD EpiCenter™ sustava za upravljanje mikrobiološkim podacima
- Aparat za pripremu hranjivih podloga Mediaclave
- Nadogradnja laboratorijskog informacijskog sustava - spajanje aparata za molekularnu dijagnostiku na LIS

U cilju poboljšavanja kvalitete usluga prijema uzoraka OB Zadar u listopadu 2024. godine otvoren je prijamni šalter za bolničke uzorke u hodniku Poliklinike OB Zadar.

8. SLUŽBA ZA ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU I ZAŠTITU OKOLIŠA

Služba preko 90% prometa ostvaruje na tržištu, pa je zadovoljstvo korisnika naših usluga izuzetno važan pokazatelj. Zadovoljstvo kupaca se provodi putem 'online' anketnog upitnika i predstavlja povratnu i važnu informaciju. Pritužbi na brzinu i kvalitetu pruženih usluga nismo imali.

Tablica 1. Prikaz ukupnog broja ispitanih uzoraka po grupama u 2024. godini i usporedba s 2023. godinom.

Vrsta uzorka	Ukupan broj uzoraka 2023	Ukupan broj uzoraka 2024	INDEKS (%)
Hrana	3 200	3 723	116,3
Brisevi, otisci	19 206	20 854	108,6
Voda za ljudsku potrošnju	3 874	4 305	111,1
Vode ostale	909	1 240	136,41
More	1 895	2 163	114,1
Otpadne vode	649	728	112,2
Predmeti opće uporabe	16	20	125,0
Otpad	19	12	63,2
Zrak	206	136	66,0
Sediment	1 384	1 223	88,4
Ostalo	89	73	82,0
UKUPNO	31 447	34 487	109,7

U Odjelu za zdravstvenu ispravnost i kvalitetu namirnica i predmeta opće uporabe tijekom 2024. godine ispitano je 24 484 uzoraka.

Prikaz broja uzoraka po Laboratorijima za razdoblje 01. 01. - 31. 12. 2024. god. i usporedba s istim razdobljem u 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godini prikazan je u tablici. Prikazani indeks broja uzoraka odnosi se na 2023. i 2024. godinu.

Laboratorij	Ukupan broj uzorka 2019.	Ukupan broj uzoraka 2020.	Ukupan broj uzoraka 2021.	Ukupan broj uzoraka 2022.	Ukupan broj uzoraka 2023.	Ukupan broj uzoraka 2024.	INDEKS %
Laboratorij za kemiju namirnica	609	433	488	386	543	480	93,9
Laboratorij za mikrobiologiju namirnica	22 724	20 839	22 413	22 404	22 246	23 840	107,20
Laboratorij za fiziologiju, praćenje i unapređenje prehrane				43*	85*	-	-

Laboratorij za senzorske analize namirnica	141	156	130	166	148	164	110,8
Laboratorij za kemiju POU	1	3	0	0	0	0	-
Laboratorij za mikrobiologiju POU	2	9	1	4	1	0	-
Ukupno	23 477	21 440	23 032	22 960	23 023	24 484	106,34

*Tijekom 2024. godine Laboratorij za fiziologiju, praćenje i unaprjeđenje prehrane prestaje s radom jer je djelatnica od 01.01.2024. godine prešla u Službu za javno zdravstvo te se aktivnost tog laboratorija koji uključuje nutritivno savjetovanje, predlaganje uravnoteženih obroka, te promjenu životnih navika u svrhu postizanja boljeg psihofiziološkog zdravstvenog odrađuje u sklopu navedene Službe.

Sva ispitivanja hrane, hrane za životinje, predmeta opće uporabe i okolišnih uzoraka (otisci i brisevi) Odjel provodi u skladu sa zakonskim propisima Republike Hrvatske i Europske unije. Laboratoriji Odjela kao službeni laboratoriji za obavljanje analize hrane i hrane za životinje u svrhu službene kontrole ovlašteni su od strane Ministarstva poljoprivrede RH.

U sklopu službenih kontrola Ministarstva zdravstva RH, Odjel je odradio ukupno 45 uzoraka hrane na mikrobiološke pokazatelje. Glavninu uzoraka dostavio Državni inspektorat RH, Sanitarna inspekcija, Ispostava Zadar. U sklopu nadzora Poljoprivredne inspekcije Državnog inspektorata RH, Odjel je odradio ukupno 2 uzorka pekarskih proizvoda na udio soli.

U laboratorij za senzorske analize namirnica uključen je i Profesionalni panel za senzorsku analizu maslinovih ulja, koji je ocijenio uzorke dostavljenih maslinovih ulja za 26. međunarodnu manifestaciju Dani Masline u organizaciji Udruge prehrambenih biotehnologa, tehnologa i nutricionista Zadarske županije te pojedinačne uzorke maslinovog ulja dostavljene od strane individualnih maslinara.

Prema postupku osiguranja kvalitete rezultata ispitivanja Odjel provodi među laboratorijska poredbena ispitivanja (MLU) akreditiranih i neakreditiranih metoda preko nekoliko organizacija (LGC, FAPAS, IHC), ovisno o pokazatelju i matriksu. Tijekom 2024. godine planirano je devet (9) MLU-a s ukupno 27 pokazatelja. Od ukupnog broja pokazatelja 20 pokazatelja je zadovoljilo kriterije uspješnosti, za 6 pokazatelja se čekaju rezultati. Jedan uzorak nije odraden jer greškom organizatora uzorak nije ni poslan. Uspješnim sudjelovanjem već niz godina u vanjskoj procjeni kvalitete, ali i nizu unutrašnjih kontrola, Odjel je i u 2024. godini na najbolji način ponovo potvrdio svoju tehničku osposobljenost i kvalitetu rada.

Djelatnici Odjela sudjelovali su na 5. međunarodnom kongresu o sigurnosti i kvaliteti hrane „Sigurna hrana, danas i sutra“ koji se održao u razdoblju 06. 11. 2024. - 09. 11. 2024. godine u Poreču u sklopu kojeg su održane dvije radionice - senzorske analize meda i senzorske analize maslinovog ulja.

Ostali poslovi i zadaci Odjela za zdravstvenu ispravnost i kvalitetu namirnica i POU:

- voditeljica Odjela je Član tehničkog odbora HZN/TO 568, Analiza hrane - Horizontalne metode
- djelatnici Odjela sudjeluju i u provođenju Tečaja higijenskog minimuma
- djelatnici Odjela su članovi Profesionalnog panela za senzorsku analizu djevičanskih maslinovih ulja
- djelatnici Odjela su članovi panela za senzorsko ocjenjivanje pršuta
- svakodnevna unutarnja kontrola kvalitete rada laboratorija
- sudjelovanje na kongresima.

Planira se akreditacija pojedinih metoda iz proširenja ovlaštenja prema mogućnostima Službe.

Radi poboljšanja rada u laboratoriju provodile su se interne edukacije s ocjenjivanjem. Interne edukacije obuhvaćaju akreditirane i neakreditirane metode.

Planira se sudjelovanje djelatnika na seminarima u svrhu poboljšanja rada, rješavanju problema uz praćenje važeće zakonske regulative.

U Odjelu za zdravstvenu ispravnost i kvalitetu voda tijekom 2024. godine ukupno je ispitano **4 733** uzorka.

Uzorci vode za ljudsku potrošnju prema ugovorima i narudžbenicama analizirani su i ocjenjivani prema odredbama Zakona o vodi za ljudsku potrošnju („Narodne novine“ br. 30/23) i sukladno Pravilniku o parametrima sukladnosti, metodama analiza i monitorinzima vode namijenjene za ljudsku potrošnju („Narodne novine“ 64/23 i 88/23).

U laboratoriju za kemiju pitkih, površinskih, bazenskih i podzemnih voda na kemijske pokazatelje ukupno je ispitano 2117 uzoraka vode za ljudsku potrošnju od čega je 142 uzoraka bilo neispravno. U istom laboratoriju ispitano je 487 uzoraka vode za atest od čega je 19 uzoraka bilo neispravno.

U istom laboratoriju ispitano je 850 uzoraka vode iz bazena prema čl. 4. Pravilnika o sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima bazenskih kupališta te o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda ("Narodne novine" br. 59/20 i 89/22) od čega je 3 uzorka bilo zdravstveno neispravno. Prema istom Pravilniku u laboratoriju je ispitano 35 uzoraka vode za punjenje bazena i svih 35 je odgovaralo MDK vrijednostima Pravilnika. Od uzoraka vode ostale na kemijske parametre je ispitano 223 uzoraka vode.

U laboratoriju za mikrobiologiju pitkih, površinskih, bazenskih i podzemnih voda ispitano je 2905 uzoraka vode za ljudsku potrošnju od kojeg je 369 uzoraka bilo neispravno, 524 uzoraka za potrebe atesta gdje je utvrđen broj od 67 neispravnih uzoraka. U istom laboratoriju ispitano je 850 uzoraka vode iz bazena na mikrobiološke parametre prema Pravilniku od kojih je 100 mikrobiološki bilo zdravstveno neispravno. Broj ukupno ispitanih uzoraka vode za ljudsku potrošnju i vode iz bazena na parametar *Legionella pn.* je 364. od čega je u vodi za ljudsku potrošnju ispitano 171 uzorak, u vodi iz bazena 193 uzoraka. Od ukupnog broja ispitanih uzoraka u 72 uzorka je izolirana *Legionella pn.*

Površinske i podzemne vode (ukupno 132 uzoraka na kemijske parametre i 57 uzorka na mikrobiološke parametre) analizirane su na parametre prema Ugovoru s Hrvatskim vodama, Planu sustavnog ispitivanja kakvoće površinskih i podzemnih voda na području Zadarske i Šibensko - kninske županije u razdoblju od 2022. do 2024. godine.

U sklopu monitoringa za ispitivanje zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju na području Zadarske županije u 2024. godini (redovni i revizijski monitoring 2024.) ispitano je uzorka: 305 redovnog od čega je 34 bilo nesukladno i 46 uzorka u revizijskom monitoringu od čega je 6 bilo nesukladno.

Sukladno zakonskoj regulativi proveden je i monitoring na 15 izvorišta na području Zadarske županije.

Tijekom 2024. godine Laboratorij za biologiju površinskih voda u Suradnji sa Službom za epidemiologiju, Odjelom za nadzor DDD-a praćenje zoonoza izvršio je identifikaciju komaraca. Ukupno su identificirane jedinke s 14 postaja.

Identificirane su 2 roda komaraca:

Aedes spp.

Culex spp.

Od ostale entomofaune određene su jedinke iz porodica: Cecidomyiidae (Šišarice); Ceratopogonidae (Komarčići); Formicidae (Mravi); Muscidae (Muhe); Pompilidae (Putarice); Psychodidae (Nevidi ili Papatači); Tipulidae (Komari), reda Diptera (Dvokrilci) i Lepidoptera (leptiri), te razreda Arachnida (Paučnjaci).

U Odjelu za zaštitu okoliša i mora tijekom 2024. godine ukupno je ispitano 4 642 uzorka. Analize su izvršene u slijedećim laboratorijima:

Laboratorij	Ukupan broj ispitanih uzoraka 2024.
Laboratorij za kemiju mora	437
Laboratorij za biologiju i mikrobiologiju mora	2083
Laboratorij za kemiju otpadnih i procjednih voda	700
Laboratorij za mikrobiologiju otpadnih i procjednih voda	21
Laboratorij za sediment	1218
Laboratorij za otpad i tlo	19
Laboratorij za zrak i aerobiologiju	164
UKUPNO	4 642

Uzorci mora i sedimenta su analizirani prema ugovorima i narudžbenicama na uzgajalištima, u lukama, na ispuštima otpadnih voda u more, te za potrebe monitoringa i izrade studija o utjecaju zahvata na okolišu iz nekoliko županija (Zadarska, Šibensko - kninska, Splitsko - dalmatinska, Dubrovačko - neretvanska, Primorsko - goranska i Istarska), a prema Uredbi o standardu kakvoće voda ("Nar. nov." br. 96/19, 20/23 i 50/23) te prema programu Praćenja stanja mora i okoliša Zadarske županije.

Uzorci otpadnih voda su uzorkovani i analizirani prema dostavljenim Vodopravnim dozvolama i prema Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda ("Narodne novine" br. 26/2020). Obzirom na nove dostavljene vodopravne dozvole ispitivanje se obavlja na kompozitnim uzorcima (4 satni, 8 satni, 12 satni i 24 satni uzorci).

Ispituje se i sastav otpadnih voda u izlaznom kontrolnom oknu (screening analiza kompozitnih uzoraka) na pokazatelje (ovisno o djelatnosti na lokaciji) iz Tablice 1. Priloga 1. Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda i to najmanje jednom u razdoblju važenja plana upravljanja vodnim područjima u postupku preispitivanja i usklađenja vodopravne dozvole temeljem članka 171. Zakona o vodama, te kada na lokaciji nastanu promjene koje zahtijevaju izmjenu ili izdavanje nove vodopravne dozvole za ispuštanje otpadnih voda.

Za analizu otpada korišteni su važeći Zakoni, Uredbe i Pravilnici ovisno o vrsti otpada kao i njegovom daljnjem odlaganju ili obradi.

Analizirani su i uzorci otpadnih voda ukupno 94 uzorka za Centar za odlagalište otpada Biljane Donje.

Zahtjevi norme 17025

Laboratoriji su uspješno sudjelovali u međulaboratorijskim poredbenim ispitivanjima prema Planu međulaboratorijske usporedbe kako slijedi:

- Laboratorij za kemiju mora (šest parametara)
- Laboratorij za mikrobiologiju i biologiju mora (jedan parametar)
- Laboratorij za mikrobiologiju otpadnih i procjednih voda (trideset osam parametara)
- Laboratorij za sediment (dva parametra)
- Laboratorij za otpad i tlo (dvanaest parametara)

Trenutni monitorinzi u Odjelu:

Monitoring - prema Programu praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja Zadarske županije ispitivanjem stupca vode (mora) i sedimenta

Tijekom 2024. godine provelo se dodatna ispitivanje sedimenta sukladno sektorskim programima za područja marikulture (22 lokacije), područja ispusta otpadnih voda (25 lokacija), područja luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene (27 lokacija) i referentna područja (16 lokacija).

Uzorkovanje i analiza površinskog sloja sedimenta provedeni su na preostalih 33 uzorka, čime je dovršeno ispitivanje svih 90 planiranih uzoraka (57 ih je obrađeno tijekom 2023. godine). Analize su obuhvatile 18 fizikalno-kemijskih parametara, u skladu s Programom praćenja.

Ocjena stanja okoliša, temeljem Uredbe o standardu kakvoće voda („Narodne novine“ br. 96/19, 20/23 i 50/23), bit će obrađena u završnom Izvještaju, čije se objavljivanje očekuje sredinom 2025. godine.

Monitoring ispitivanja kakvoće mora za kupanje u Zadarskoj županiji

Ispitivanje kakvoće mora za kupanje u Zadarskoj županiji provodilo se sukladno **Uredbi o kakvoći mora za kupanje** („Narodne novine“ br. 73/08) te **EU Direktivi o upravljanju kakvoćom vode za kupanje** (2006/7/EZ).

Tijekom 2024. godine monitoring je proveden u razdoblju od **20. svibnja do 01. listopada**, pri čemu je kakvoća mora praćena na ukupno **169 točaka** duž obale. U okviru ispitivanja prikupljeno je **1703 uzorka**, od čega **1690 uzoraka** u okviru redovnog monitoringa te **13 uzoraka** u ponovljenim ispitivanjima uslijed sumnje na iznenadno onečišćenje.

Rezultati ispitivanja prema pojedinačnim ocjenama tijekom 2024. godine pokazuju da je **1644 uzoraka**, odnosno **97,27%**, ocijenjeno kao more izvrsne kakvoće, **23 uzorka ili 1,36%** kao more dobre kakvoće te jednaki broj uzoraka, također **1,36%**, kao more zadovoljavajuće kakvoće. More nezadovoljavajuće kakvoće u pojedinačnim ocjenama nije zabilježeno.

Prema godišnjoj ocjeni, **163 plaže**, što čini **96,4%**, svrstane su u kategoriju izvrsne kakvoće mora, dok su tri plaže, odnosno **1,8%**, ocijenjene kao more dobre kakvoće. Još tri plaže pripadaju kategoriji zadovoljavajuće kakvoće mora. Tijekom 2024. godine nije zabilježena nijedna plaža s nezadovoljavajućom kakvoćom mora.

Program praćenja vrsta i koncentracije peludnih zrnaca u zraku na području grada Zadra i njegove okolice

Tijekom 2024. godine provedena je analiza ukupno **442 peludna preparata**.

Trenutni projekti u Odjela za zaštitu okoliša:

○ Projekt AllerShield

Laboratorij za zrak i aerobiologiju nositelj je projekta **AllerShield** (HR-BA-ME00225) pod nazivom *"Jačanje prekograničnih rješenja za upravljanje alergenim biljkama i povećanje otpornosti na klimatske promjene"*, koji se provodi u okviru programa **Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2021 - 2027**.

Glavni cilj projekta je uspostavljanje i proširenje mreže za praćenje koncentracija peludnih alergena te sprječavanje daljnjeg širenja alergenih biljaka i invazivnih stranih vrsta na projektnim područjima. Projekt će doprinijeti poboljšanju sustava praćenja i upravljanja alergenima u okolišu, čime će se smanjiti negativan utjecaj na zdravlje stanovništva i ekosustave.

Ukupna vrijednost projekta iznosi **807.816,00 eura**, dok je udio *Zavoda za javno zdravstvo Zadar* **362.532,00 eura**, od čega je **85%** sufinancirano sredstvima Europske unije, odnosno **308.152,20 eura**. Projekt je započeo **01. srpnja 2024. godine**, a trajat će **36 mjeseci**, s planiranim završetkom **30. lipnja 2027. godine**.

○ Projekt MicroDrink

Projekt *MicroDrink* **DRP0200442** provodi se u okviru programa *Interreg Danube Region*, u sklopu prioritetne osi **2.3: Održivo, integrirano i transnacionalno upravljanje vodama i sedimentima u slivu rijeke Dunav**, osiguravajući dobru kvalitetu i količinu voda te ravnotežu sedimenta.

Temeljna svrha projekta je istraživanje mikroplastike u vodi za piće, harmonizacija metoda uzorkovanja i analize te izgradnja kapaciteta za usvajanje nove *EU Direktive o vodi za piće (2020/2184)*. Kroz ove aktivnosti projekt će doprinijeti unaprjeđenju znanstvenih i tehničkih kapaciteta za upravljanje mikroplastikom u vodoopskrbnim sustavima dunavske regije.

Ukupna vrijednost projekta iznosi **2.351.480,00 eura**, dok je udio Zavoda za javno zdravstvo Zadar **136.000,00 eura**. Projekt vodi Hrvatski geološki institut, uz suradnju s nizom međunarodnih partnera, uključujući Sveučilište u Ljubljani, Vodovodno društvo Kovod, Postojna, Austrijsku agenciju za zaštitu okoliša, Masarykov institut za vode iz Češke, Eurofins iz Mađarske, Sveučilište u Beogradu - Fakultet rudarstva i geologije, Zavod za javno zdravstvo Bosne i Hercegovine, Vodovodno društvo Vršac iz Srbije te Sveučilište Friedrich-Alexander iz Njemačke.

Projekt je započeo **01. siječnja 2024. godine**, a planirano trajanje je do **30. lipnja 2027. godine**.

U **Odjelu za zajedničke analitičke tehnike** analizirano je u 2024. godini ukupno 3 382 uzoraka.

Analize su izvršene u slijedećim laboratorijima:

Laboratorij	Ukupan broj ispitanih uzoraka	Broj neispravnih uzoraka
Laboratorij za plinsku kromatografiju	1 580	122
Laboratorij za metale i nemetale	457	16
Laboratorij za TOC	840	21
Laboratorij za ionsku kromatografiju	341	5
Laboratorij za tekućinsku kromatografiju	164	0
	3 382	164

Ispitani su uzorci namirnica, površinskih voda, voda za ljudsku potrošnju, površinskih voda, voda iz bazena, mora, morskog sedimenta, otpadnih voda, podzemnih voda, žbuke/ kamena, otpada i eluata otpada. Većinom su analizirani parametri zdravstvene ispravnosti, ali i ostali parametri prema zahtjevu kupaca.

Od ukupnog broja analiziranih uzoraka 164 (4.85%) uzorka su bila neispravna. Najveći broj neispravnih uzoraka utvrđen je u Laboratorij za plinsku kromatografiju gdje je 7.72% uzoraka bilo neispravno (uglavnom uzorci voda iz bazena te uzorci vode za ljudsku potrošnju- atest).

Odjel je tijekom 2024. godine uspješno sudjelovao i među laboratorijskim ispitivanjima za pokazatelje u vodi, hrani, sedimentu i mulju:

- metali u sedimentu (3 PT uzorka)
- metali u mulju (2 PT uzorka)
- metali u tlu
- metali u eluatu tla
- metali u eluatu otpada
- histamin u ribi i ribljim proizvodima
- PAH u sedimentu (2 PT uzorka)
- ukupni organski ugljik (TOC) i ukupni ugljik (TC) u otpadnoj, morskoj vodi i sedimentu (11 PT uzoraka)
- ukupni dušik u otpadnoj, morskoj vodi i sedimentu (7 PT uzoraka)
- Haloformi i klorirana otapala u podzemnoj vodi (8 PT uzoraka)
- Benzen, Toluen i Ksileni u podzemnoj vodi (7 PT uzorka)

Odjel za zajedničke analitičke tehnike sudjeluje u različitim programima praćenja stanja okoliša te u suradnji s ostalim Odjelima u Službi sudjeluje u provođenju različitih monitoringa.

Nije bilo pritužbi kupaca na obavljene usluge Odjela.

Odjel za uzorkovanje i opće poslove službe odradio je uzorkovanja svih uzoraka sukladno ugovorima i narudžbama te administrativni dio.

Većina uzorkovanja se provodila na području Zadarske županije. Osim na području Zadarske županije dio uzorkovanja je odrađen i na području Ličko - senjske, Šibensko - kninske, Splitsko - dalmatinske, Dubrovačko - neretvanske i Istarske županije sukladno zahtjevima naših komitenata. Uzorkovanja su se provodila službenim autima i brodicom zavoda. Za sve obavljena uzorkovanja prijedeno je ukupno 94 989 kilometara, dok je brod prešao 5 000 nautičkih milja.

Osim uzorkovanja odjel je i odradio sav administrativni posao koji se odnosi na ispis i slanje izvještaja o ispitivanju našim komitentima putem pošte ili maila.

Broj: 01-395/25
Zadar, 06. 02. 2025. god.

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZADAR
RAVNATELJ

Benito Pucar /dipl. ing.

